

≡ ATEITIS

1953 M.

NR. 4

BALANDIS

TURINYS

Alfa Sušinskas — Kančios triumfas	73
Aldona Baužinskaitė — Eilėraščiai	74
L. Dambriūnas — Ateitininkiškas visuomeniškumas	75
Selma Lagerlöf — Raudonkaklė	77
Irena Banaitytė — Amerikos lietuvių katalikiškos mokyklos	80
Alė Nakaitė — Neskaitykite daug	82
E. Drey — Kodėl esate nuliūję?	83
Vilmanta Karečkaitė — Sonata, Aš (eil.)	84
Pastabos pastabėlės	85
Legenda apie vandenyną ir jo nelaimingą meilę	86
Organizuokim jaunučius	87
Velnias eina išpažinties (liaudies pasaka)	87
Danguolė Sadūnaitė — Žilutė (eil.)	88
Ar žinai, kad	88

SPORTAS

J. Šoliūnas — Apie stalo tenisą	89
---------------------------------------	----

FILMAS

.....	89
-------	----

KREIVOS ŠYPOJENOS

.....	90
-------	----

DARBAI IR ŽMONĖS

J. B. — Vydūnai mirus	91
A. Suž. — Studentai katalikai Europoje	92
Alb. D. — Iš ispanų literatūros	94

PLAČIAME PASAULYJE	95
--------------------------	----

Viršelyje — Pavasaris jau šaukia mus į gamtą. Nuotr. V. Augustino.

1953 METAI

BALANDIS — APRIL

NR. 4

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

VYR. REDAKTORIUS — Paulius Jurkus

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS: J. Baužinskas, K. Kudžma, G. Macelytė.

Redakcijos ir administracijos adresas:

"Ateitis", 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y., U. S. A.

PRENUMERATA metams: \$4.00 pagal U. S. dol. kursą

Garbės prenumerata metams \$10.00.

Atskiro nr. kaina 40 ct.

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August, by the

Lithuanian Catholic Youth Association "Ateitis",

680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Subscription \$4.00 per year.

Single copy 40 cents.

Entered as second-class matter at the post office at Brooklyn, New York, March 31, 1950 under the Act of March 3, 1897.

Jo nėra čia, Jis prisikėlė!

ALFA SUŠINSKAS

KANČIOS TRIUMFAS

Kai romėnų karžygiai grįždavo iš karo lauko į Romą nugalėję kietąją kovą, Romos gyventojai juos sutikdavo triumfaliomis iškilmėmis; tada būdavo švenčiamos triumfo dienos, tada būdavo pergalės šventė.

Net nė netiktų lyginti Viešpaties Jėzaus prisikėlimą iš numirusiųjų su betkuriuo žemišku triumfu ar laimėjimu. Tačiau savo esme Viešpaties prisikėlimas vis dėlto yra Jo visos kančios dieviškasis triumfas.

Viešpats Jėzus atpirko žmoniją savo kančia ir mirtimi, bet ne prisikėlimu iš numirusiųjų. Betgi jei nebūtų buvę Jo prisikėlimo, visa didžioji atpirkimo drama lyg ir būtų likusi be išorinio savo pergalės vainiko, be atpirkimo kančios akivaizdžiausio triumfo. Apie visą atpirkimo darbą kalbant žmonių kalba, būtų galima sakyti, jog Viešpaties Jėzaus prisikėlimas iš numirusiųjų yra dieviškosios kančios dieviškasis triumfas, neturįs sau lygaus triumfo žmonijos istorijoje; juk visas atpirkimo darbas buvo dieviškas, dėl to ir to darbo pabaiga taip pat turėjo būti dieviška...

Viešpaties Jėzaus prisikėlimas yra grynai dieviškas aktas, skirtas žmogui protui ir valiai. Po šio šventojo istorinio Akto žmogus gali pilnai suprasti, kad jo Atpirkėjas tikrai yra kančios ir mirties valdovas, kad iki paskutinio lašo išgerta kančios taurė ir pilnutinė mirties stichija nesunaikino Viešpaties ir kad Jis yra naujo gyvenimo suteikėjas. Viešpaties prisikėlimas iš numirusiųjų yra didysis įrodymas žmogaus protui, kad mirtis tėra vartai, pro kuriuos įeinama į amžinąjį, šviesųjį tikrosios tobulybės gyvenimą.

Po pirmųjų tėvų nuopuolio kančia ir mirtis buvo žmogui bausmės dalis, savotiškas jo prakeikimas. Savo atpirkimo darbui Viešpats Jėzus tyčia pasirinko kančios ir mirties kelią. Pasirinko dėl to, kad įrodytų, jog Jo atpirkimo kančia ir mirtis, buvusi iki šiol žmogaus prakeikimas, dabar galės būti didžiąja priemone amžinajam gyvenimui laimėti, jei tik žmogaus valia panorės tuo tinkamai naudotis.

Viešpaties prisikėlimas įprasmino kančią ir mirtį ir jas pašventino dieviškuoju krauju: nuo pirmojo Velykų ryto kančia ir mirtis baigiasi triumfu tiems, kurie su Viešpačiu kenčia ir su Juo miršta.

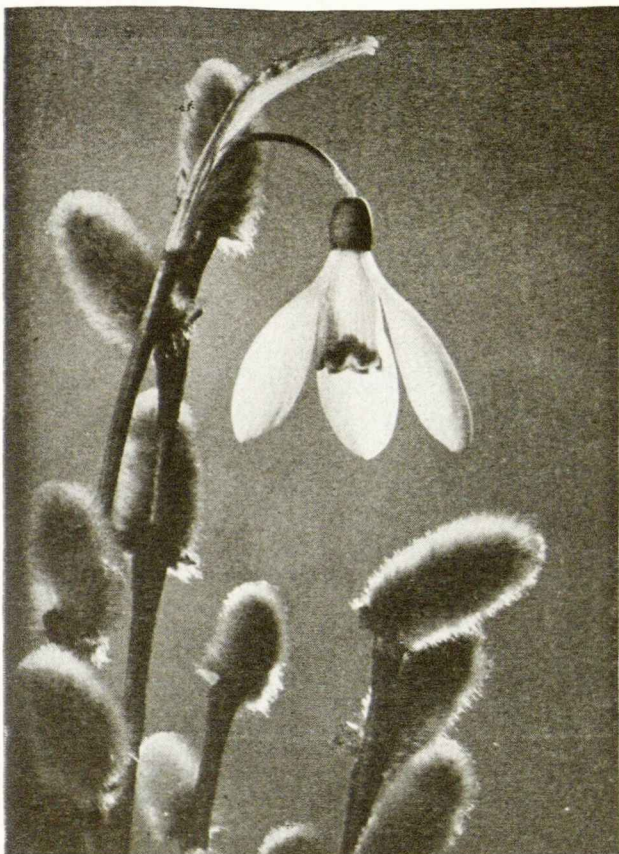
Be grynai dieviškosios prasmės, Viešpaties prisikėlimas taip pat turi savo socialinę bei pedagoginę prasmę ir reikšmę.

Viešpaties prisikėlimas iš numirusiųjų yra didysis žmogaus auklėtojas; Viešpaties kryžius yra žmogaus įkvėpėjas žemės kovoje dėl egzistencijos. Niekas iš miruolių neišvengia kančios ir niekas nuo jos negali pabėgti. Bet kančia gali būti arba prakeikimas, arba išganymas. Kurie savo kančios našta neša su Kristumi, tiems ji yra išganymo ir prisikėlimo laidas; kurie savo kančios kryžių neša vieni be Viešpaties, tiems kančia nebus saldi, ir jie nesulauks savosios kančios triumfo: kančia liks jiems kankynė be palaimintųjų kančios vaisių...

Kai Velykų rytą žmogus išgirsta velykinį varpų gaudesį ir kai velykinė Evangelija jam paskelbia Viešpaties kančios triumfą, tada žmogus pajunta savyje nebežemišką gyvybę. Prieš jo akis atsiveria nauja gyvenimo prasmė. Jo ateitis nušvinta. Jis pasijunta nebesąs vien atomų junginys. Jo nukeliautas gyvenimo kelias prieš jį atsistoja naujoje šviesoje.

Lietuviams velykinis triumfas turi dar ir savitą lietuvišką prasmę. Tėvynė Lietuva tebėra didžių kančių žygyje. Lietuvos bažnyčių varpai yra skausmo sukaustyti ir prievartos nutildyti. Bet ir priverstu tylėjimu jie skelbia dieviškąjį triumfą... Ir juo tylesni Lietuvos velykiniai varpai, juo garsiau jie gaudžia savo viltinąjį skausmą Viešpačiui ir pasauliui. Lietuvos ir lietuvių didžioji tautinė kančios Golgota pasibaigs didžiuoju tautiniu triumfu, nes Lietuvos ir lietuvių kančia yra kenčiama dėl Viešpaties ir su Viešpačiu, dieviškuoju tautų Išganytoju.

Aleliuja!

Aldona Baužinskaitė

PAVASARIS

Nenuoramiško juoko pilnos lūpos:
Žiedus žadėdamas svaigus pavasaris
Išpurtins miegą iš alyvų krūmo,
Rausvai nudažęs vakarus.

Nenuoramiško juoko pilnos dienos:
Iš žemės burtai kelia žolę,
Ir tokios mėlynos ir mielos
Žibuoklės kuklios stovi.

Nenuoramiško juoko pilnos akys.
Gaivaus laukimo pilnas laukas —
Lemtingo žodžio nepasakęs,
Pavasaris dar gervių laukia.

Nenuoramiško juoko pilnos dainos.
Nuogų šakų siūbavimui pabodus
Gležnais lapeliais beržas dairo,
Šnarėjimu pripildęs sodus.

Nenuoramiško juoko pilnos širdys:
Pavasaris, gyvom spalvom apliejęs,
Žiedus, ir žmones lygiai meile girdys
Po miestus ir alėjas.

KALNUOS

Pasiekiau kalno viršūnę
Ir dairaus —
Koks dar didelis liko atstumas
Ligi dangaus!

Debesis rankom pasiekiu,
O stebiuos —
Kiek daug mėlyno šilko reikėtų
Žemei apjuost!

PAVASARIO GANDAS

Tai išsupo vėjas ir paleido
Po laukus plačiai skambėti aidą,
Kad jam gyrėsi berželis jaunas,
Jog šakos' jau pumpurėliai kraunas.

Stiepės žolės sveikint pumpurėlių,
Tokios gležnos, ką tik atsikėlę.
Karklai, iš to džiugesio apkvaišę,
Kailiniuotais avilėliais apsikaišę.

PAVASARIO NUOTAIKA

Nei skaičiuot dienas, nei laukti—nieko nebenoriu.
Tavo vardą, išrašytą
Kranto smėly ankstų rytą,
Aš paliksiu srovei vandeniu nuplauti.

I pavasario kelionę juoką pasiimsiu.
Pažadais paukščius viliosiu,
Tavo meilę atiduosiu
Gegei už dejonę; ir aidų nerinksiu...

NUSKRISK, VĖJELI...

Vėjel, nuskrisk į mano šalį
Ir išbučiuok aguonas,
Pasveikink kryžių palei kelią,
Ir gluosnį palei kluoną.

Bakūžei tyliai pakuždėki,
Kaip aš be jos nerimstu,
Įsupk varpus linksmiau skambėti,
Kad širdis atgaivintų.

Surinki ašaras ir skausmą
Į pilką debesėlį,
Lengvai sapnais tegu pabunda
Pavasariškos gėlės.

Vėjel, nuskrides į tą kraštą
Pas kryžių palei klėtį,
Raukšlėtą motinėlės kaktą
Švelniai, švelniai palieski.

Ir, jei pakels iš lėto ranką,
Vėjel, nenuskubėki:
Tai man palaiminimą šventą
Ji siųs keliams nušviesti.

ATEITININKIŠKASIS VISUOMENIŠKUMAS

L. DAMBRIONAS

Visuomeniškumas¹⁾ yra tai domėjimasis visuomenės reikalais bei dalyvavimas visuomeninėje veikloje, siekiant ne asmeninės materialinės naudos, bet bendro visuomenės gėrio.

Kadangi ateitininkas yra inteligentinės organizacijos narys, kadangi inteligento pareiga yra vadovauti, todėl ateitininkiškasis visuomeniškumas yra veiklus visuomeniškumas.

Veiklus visuomenininkas yra žmogus, kuris aktyviai reiškiasi visuomeninių problemų sprendime bei visuomeninio gyvenimo formavime. Būdamas lietuvis ir katalikas, at-kas siekia sudaryti tokias visuomenines nuotakas bei formuoti tokią viešą opinią, kuri tos visuomenės nario gyvenimą kreiptų siekiamų idealų link. Todėl neveiklus at-kas yra nepareigingas arba nepildas savo pareigų at-kas.

Studentas ateitininkas turi taip pat dalyvauti visuomeninėje veikloje, nors ir ribotose srityse, kadangi pirmasis ir tiesioginis studento uždavinys yra pasiruošti profesijai, įsigyti specialybę. Antra, studentas turi dar geriau pasiruošti ir ideologiškai, t. y. pagilinti bei stipriau pagrįsti savo pasaulėžiūrą. Dėl to praktinė visuomeninė studento veikla turėtų ribotis studentų bei apskritai jaunimo organizacijomis. Darbas šioje srityje yra studento visuomeninės veiklos pratybos.

Teoretinis pasiruošimas. Studentui savo ideologijos pagrindų sustiprinimas, savo pasaulėžiūros pagilinimas yra būtinas. Sėkmingam visuomeniniam darbui ateityje iš gimnazijos išsinešto bendro išsilavinimo nepakanka. Proginės paskaitos, kursai ar studijų dienos irgi nedaug tедуoda. Tai tik pagelbinės priemonės. Pagrindinė priemonė yra gera lektūra, geros knygos. Studentas negali pasitenkinti brošiūromis ar straipsniais. Jis skaito visomis kalbomis tik geriausias, pirmąsias svarbos knygas, tačiau pirmoje eilėje jis turėtų susipažinti su lietuvių autorių veikalais, kurie ateitininko pasaulėžiūrai susiformuoti yra labai svarbūs.

Iš savųjų pirmoje eilėje reikia pažymėti profesorius St. Šalkauskį ir A. Maceiną. Tai yra rašytojai, kurių mes dar neįstengiam tinkamai įvertinti. Tai Dievo dovana ne tik katalikiškai lietuvių visuomenei, bet ir visai lietuvių tautai. Net ir didžiosios tautos negal pasigirti, kad tokių rašytojų - filosofų turi daug. Mūsų mažai tautai tai gal tik šimtmečio dovana.

Pažymėtini jų veikalai yra šie: St. Šalkauskio **Ateitininkų Ideologija**, **Visuomeninis auklėjimas**, **Lietuvių tauta ir jos ugdymas**, **Kultūros filosofijos metmenys** ir kiti; A. Maceinos: **Tautinis auklėjimas**, **Kultūros filosofijos įvadas**, **Socialinis teisingumas** ir kiti seniau ar jau tremty išleisti veikalai. Studentas, kuris saktų, kad šių autorių veikalai jam per sunkūs ar neįdomūs, parodytų, kad jo interesų sritis yra labai siaura ar kad jo išsilavinimas dar nepasiekęs studentinio išsilavinimo lygio.

Moralinis stiprėjimas. Visuomenininkui nepakanka būti intelektualiai pasiruošusiam, nepakanka savo ideologiją žinoti, bet reikia ta ideologiją ir gyventi. Ir gyventi pagal principų reikalavimus yra svarbiau, negu tik juos žinoti ir skelbti. Todėl tikras ir sėkmin-

**Ateitininkui,
norinčiam atnaujinti
visuomenę Kristuje,
yra tik vienas kelias —
krikščioniškos
asmenybės
kelias!**

gas visuomenininkas tegali būti tas, kurio žodžius atitinka darbai, kuris skelbiamų principų vertingumą įrodo savo pavyzdžiu ir gyvenimu. Žodžiu, sėkmingas visuomenininkas turi būti moralinė asmenybė. Tačiau šio dalyko negalima išmokyti iš knygų. Asmenybę galima išsiugdyti.

Gal niekad tiek moralinės asmenybės nebuvo reikalinga, kaip šiandien.

Jau du tūkstančiai metų žavimasi Kristaus mokslu, bet ir šiandien skundžiamasi, kad krikščioniškame pasaulyje vyksta nukrikščionėjimas. Statistika skelbia, kad pvz. Amerikoje Bažnyčioms tepriklauso tik 52 nuosimčiai visų gyventojų. O ir iš priklausančių nemaža dalis priklauso tik formaliai. Kyla klausimas, kodėl taip yra? Kodėl nesižavima krikščionybe taip, kaip kadaise žavėtasi, kodėl vengiama priklausymo Bažnyčioms, kurios juk skelbia gražiausią mokslą?

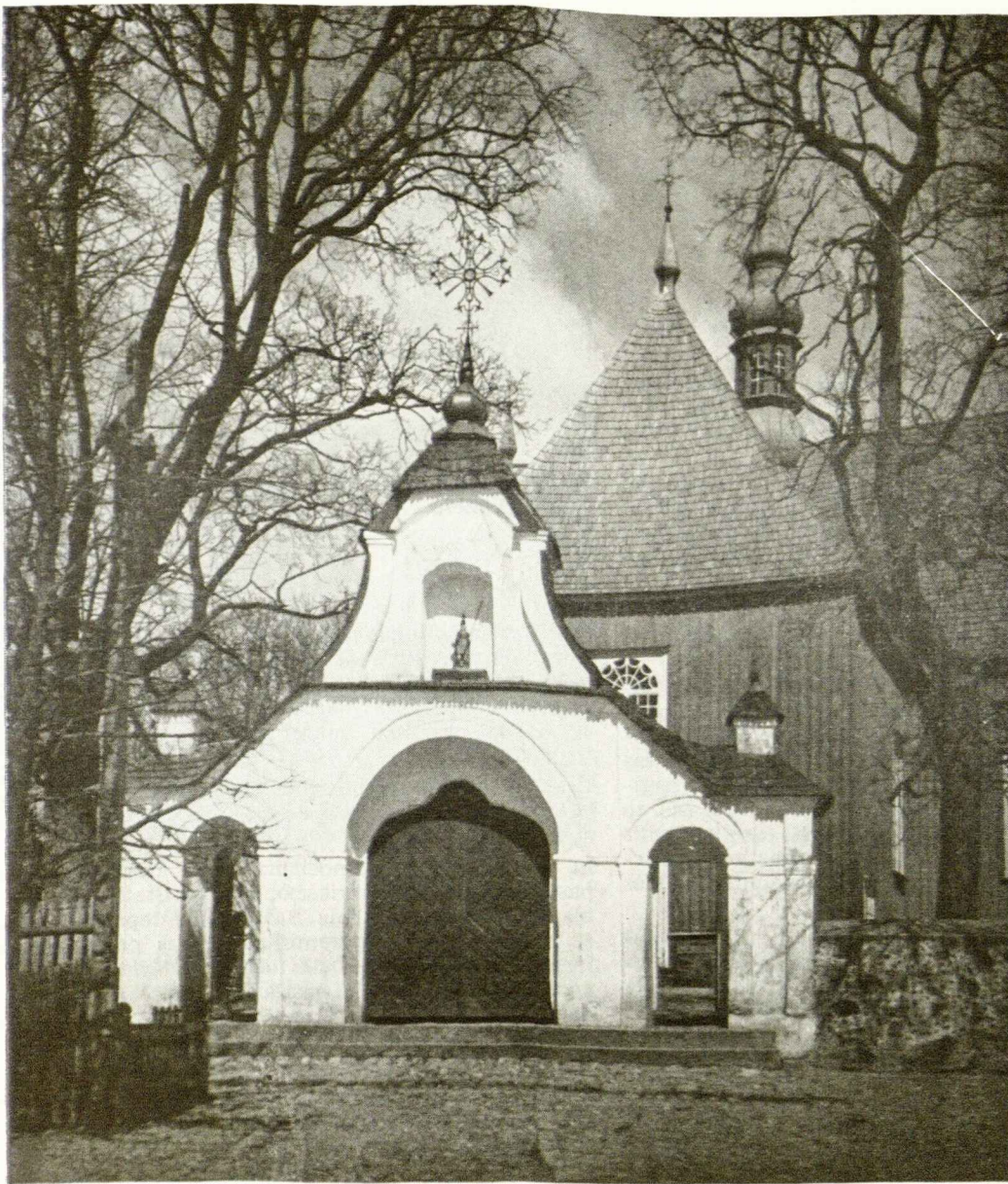
Tarpe kitų nukrikščionėjimo priežasčių nurodoma ir ši: krikščioniškojo elito, tiek pasauliečių, tiek dvasiškųjų, nesugebėjimas gyventi pagal tuos principus, kuriems jie atstovauja ir kuriuos skelbia. Krikščionių mokslo ir gyvenimo, principų ir praktikos neatitikimas yra daugeliui viena didžiųjų kliūčių, užkertančių kelią į orgainzuotą krikščionišką bendruomenę ir į pačią krikščionybę. Jei pats Kristus, apaštalai ir pirmieji krikščionys laimėjo mases, tai tik dėl to, kad jų žodžius atitiko darbai ir visos jų gyvenimas.

Todėl kas yra susirūpinęs krikščionybės ateitimi, tas turi rūpintis, ne tiek žmonėmis, kurie tą daugeliui žinomą mokslą skelbtų, kiek žmonėmis, kurie pagal jį gyventų ir savo gyvenimu jį patvirtintų.

Todėl ir ateitininkui, norinčiam atnaujinti visuomenę Kristuje, yra tik vienas kelias — krikščioniškos asmenybės kelias. Krikščionis visuomenininkas turi gyventi ta gyvąja krikščioniška dvasia, apie kurią dar Lietuvoje kalbėjo prof. St. Šalkauskis. Be šio tikro krikščioniško nusiteikimo jokia visuomeninė veikla nebus sėkminga, ir visuomeniniai žmonių, grupių ar luomų santykiai nesusėvelnės.

Praktinis veikimas. Kuo reiškiasi ar turėtų reikštis tikras krikščioniškas veikimas? Dažnai rūšiuojami krikščionys į praktikuojančius ir nepraktikuojančius, ir tik pirmieji laikomi gerais, tikrais krikščionimis. Neneigiant religinės praktikos reikšmės, reikia betgi pažymėti, kad ir ji, kaip daugelis kitų praktikų, gali būti tik formali, rutininė. Dėl to ne kiekvienas praktikuojantis krikščionis gyvena tikrai krikščioniškai. Tikrąjį krikščionišką nuosirdumą parodo ne tiek šventadieninis, kiek kasdieninis gyvenimas, ne tiek jo

¹⁾ Santrauka paskaitos, skaitytos studentų at-kų studijų dienu metu Niujorke 1952. 12. 28 d.

Šaukėnų
bažnyčia

Nuotr. V. Augustino

lankymas bažnyčios, kiek jo santykiai su žmonėmis. Kristaus didžiausi įsakymai yra du: mylėti Dievą ir mylėti artimą. Tačiau melagis būtų tas, kuris, nemylėdamas artimo, sakytų, kad jis myli Dievą. Dėl to artimo meilė geriausiai parodo krikščioniškos dvasios gyvumą.

Tačiau mylėti artimą kaip save patį yra aukštas idealas. Netenka kalbėti apie aukštų idealų realizavimą, kai nėra įvykdyta nė minimalinė programa. Todėl visuomet reikia pradėti nuo mažiausių dalykų.

Kas yra tas minimum, tas mažiausias dalykas, be kurio krikščionis negali vadintis krikščioniu? Tai yra praktikavimas paprasčiausių dorybių, kaip teisingumas, objektyvumas, nežeminimas kitų, pakanta ir panašios. Tai yra katekizminės dorybės. Deja, katekizmo mokslas dažnai nėra populiarus ir pačių krikščionių tarpe. Dėl to ir visuomeniniai žmonių santykiai blogi, ir pati krikščionybė, kadangi ji dažnai tėra formali krikščionybė, daugeliui neimponuoja.

Daugelis taip esame kasdieniškai nusidėvėję, savo nedorybėse apsipratę, kad savimeilė dažnai vadiname teisingumu, artimo niekinimą vadiname objektyvumu, neapkentimą žmogaus vadiname neapkentimu jo klaidų. Arba teisingumo, objektyvumo, pakan-

tos reikalaujame iš kitų, bet to nepaisome, kai patys kabame apie kitus.

Ar galima kalbėti apie mūsų laikų krikščioniškos sąžinės jautrumą, kai politinių kovų įkaršty vieni katalikai kitus ima vadinti stalinistais, šnipais ir panašiais vardais? Ar galima sakyti, kad šitokiame elgesy yra tas minimum krikščioniškos dvasios, kuri leidžia krikščioniui vadintis krikščioniu?

Dažnai dejuojama dėl mūsų politinio susiskaldymo, nevienybės. Betgi tie dejuotojai mato vabzdį, bet nemato dramblio. Jie verkia dėl prakiurusio stogo tuo metu, kai visas namas dega. Jie mato politinę nevienybę, kas yra antraeilės svarbos reikalas, bet nemato moralinės nevienybės, kas yra svarbiausia. Jiems svarbiau politinė galia, negu moralinė stipriybė. Jie labiau vertina laikinius dalykus, negu amžinuosius. Bet toks nusistatymas, kai politiniai reikalai statomi aukščiau už moralinius, iš esmės nėra krikščioniškas. Kai katalikai ima darytis nejautrūs moraliniam smukimui, bet yra labai jautrūs politikai, tai rodo, kad negyvenam tuo tikruoju krikščionišku nusiteikimu, kuriuo turėtume gyventi.

Todėl kiekvienam at-kui, kuris turi atsakomybės jausmą dėl mūsų visuomenės moralės lygio, reikia

būti ne tik ideologiniai stipriam, bet, kas dar svarbiau, krikščioniškai jautriam. Be tikro ir gyvo krikščioniško nusiteikimo, kuris verčia būti teisingam ne tik savo draugui, bet ir savo priešui, joks visuomeninis veikimas nėra sėkmingas. Jei nuo kitų tesiskirsim tik krikščioniška iškalba, mes sukompromituosime ir pačią krikščionybę.

Tautos reikalai. Anksčiau jau buvo minėta, kad studentų praktinė visuomeninė veikla turi reikštis pirmiausia jaunimo, suprantama, lietuviško jaunimo tarpe. Tenka tad šį reikalą kiek konkrečiau paliesti. Ateitininkų himne dvi eilutės skamba šitaip:

Mūsų idėjos — tikybos brangybė,
Mokslas, dorumas, tautos reikalai.

Visos tos idėjos mums yra svarbios ir brangios, bet viena ar kita jų pasidaro ypatingai svarbi dėl tam tikrų susidėjusių aplinkybių. Kai prieš 40 metų gimė pati at-kų organizacija, ypačiai buvo svarbus tikybos klausimas, nes Lietuvos mokslą einančiam jaunimui grėsė materializmo bei ateizmo pavojai. 1911 metais gimęs ateitininkų sąjūdis buvo paskelbimas kovos tai iš Rusijos importuotai, lietuvių tautos daugumai visai svetimai materialistinei pasaulėžiūrai. Jaunieji at-kai tą kovą kovojo šauniai. Svetimos dvasios antplūdis buvo sulaikytas. Ateitininkija išaugo į didžiausią mokslus einančios jaunuomenės organizaciją visoje Lietuvoje.

Šiandien, po 40 metų, gyvename kitokiose aplinkybėse. Religijai pavojaus tokio kaip anuomet nėra. Materialistinė bei ateistinė pasaulėžiūra šiandien ne daug ką bežavi. Užtat atsirado dar didesnių pavojų kitu atžvilgiu. Gresia dideli pavojai mūsų tautai ir mūsų tautybei. Todėl kaip anuomet ateitininkiskasis jaunimas kovojo su tikybos priešais, taip šių dienų at-kai turi visas jėgas skirti kovai su mūsų tautos priešais bei su nutautėjimo pavojais.

Ko pirmiausia reikia, kad ši veikla lietuviybės išlaikymo fronte būtų sėkminga?

Kalbant apie visuomeninę veiklą aplamai, buvo minėta, kad at-kui visuomenininkui būtina gyva krikščioniška dvasia. Taip lygiai ir kovoje dėl lietuviybės yra būtina lietuviška dvasia. O gyva lietuviška dvasia gyvena tas, kas dėl Lietuvos gyvena, t. y. kas tvirtai tiki grįžimu tėvynėn, kas gyvena to grįžimo laukimu ir kas tam grįžimui ruošiasi. Todėl būtų gražu, kad stojant į at-kų organizaciją ir pasižadant pildyti jos įstatus būtų pažymėtas ir tėvynės grįžimo įsipareigojimas. Toks pasižadėjimas yra formalybė, bet juk svarbiems žygiams įsipareigojama formaliai ir viešai.

Ateitininkiskasis jaunimas yra Lietuvos jaunimas. Jo tėvynė nėra Amerika, Kanada, Venecuela ar Australija. Jo tėvynė tėra tik Lietuva. At-kas nėra "naujasis ateivis" ar emigrantas. Jis yra tremtinys ir tokiu turi vadintis visur ir visada, nepaisant kad tremties laikas būtų ir kažin kaip ilgas.

Ateitininkai ne savu noru pasitraukė iš tėvynės. Jų pasitraukimas buvo protestas prieš okupanto žvėriškumą, prieš žmonių žudymą ir trėmimus į Sibiro katorgą. Pasitraukimas buvo kartu ir pasiryžimas kovoti dėl tėvynės tol, kol ji bus laisva. Todėl joks lietuvis tremtinys, ypač inteligentas, negali vadintis susipratusiu lietuviu patriotu, jei jis yra užmiršęs savo pažadus, jei jis jau yra susigyvenęs su mintimi, kad ir negrįžus bus gerai ar net geriau, negu sugriautoje tėvynėje.

Tai prisiminiau todėl, kad turtingas ir ištaigingas Amerikos gyvenimas daugelį vilioja savo žaviais burtais ir šaldo jausmus tėvynei; kad atsiranda mūsų tautiečių, kurie net susirinkimuose ima mus mokyti, kad liautumės vadinėsi tremtiniais ir jaustumės patenkinti dabartiniu gyvenimu taip, kaip jie yra patenkinti.

Tokių pavojų akivaizdoje mes turime aiškiai pasisakyti, kas mes esame ir ko siekiame. Mes turime

PRANAŠO JERAMIJO MALDA

Atsimink, Viešpatie, kas mums atsitiko, pažvelk ir matyk mūsų apjuoką. Mūsų tėvainystė teko svetimiams, mūsų namai kitataučiams. Mes esame našlaičiai be tėvo, mūsų motinos lyg našlės. Mes gerėme savo vandenį už pinigų, savo malkas pirkome už užmokestį. Mes buvome varomi su grandinėmis ant mūsų kaklo, pailsusiems nebuvo duodama atilsio. Mes ištiesėme savo ranką Egiptui ir asyriečiams, kad pasisotintume bent duona. Mūsų tėvai nusidėjo ir jų nebėra ir mes nešame jų nusikaltimus. Vergai ėmė mums viešpatauti, nėra kam mūsų išvaduoti iš jų rankos. Su pavojumi savo gyvybei mes atsinešame duonos tyrumos kalavijo akyvaizdoje. Mūsų oda nudegus, kaip krosny nuo bado audrų. Jie išgėdino moteris Sione ir mergaites Judo mieste.

Jeruzale, Jeruzale, grįžk į Viešpatį savo Dievą.

(Iš didž. savaitės liturgijos)

Mano siela nuliūdo iki mirčiai: pasilikite čionai ir būdėkite draug su manim; dabar išvysite minią, kuri apsiaus mane: Jūs pabėgsite, o aš eisiu pasiaukoti už jus. Štai artinasi valanda ir žmogaus sūnus bus išduotas į nusidėjėlių rankas.

Mat. 26,38

nebijoti prisipažinti, kad priklausome tai lietuvių visuomenės daliai, kuri čia tik laikinai apsistojus, laukdama grįžimo dienos, nepaisant kiek tų laukimo dienų ar metų tektų išbūti. Turime kovoti su skleidžiamom pesimistinėm nuotaikom, kad esame nerealiūs svajotojai, kad mūsų likimas nulemtas, kad grįžti nė patys nenorėsime. Viešąją opinią turime formuoti mes. Jei tą iniciatyvą atiduosime kitiems, mes plauksime pasroviui kartu su kitais ir savo visuomeninių uždavinių nebūsime atlikę.

Kad savo kilniuosius uždavinius įvykdytų, jaunimas turi gyventi jau minėta gyvąja lietuviška dvasia. Kam gi jei ne lietuviškam jaunimui tenka garbė ir šventa pareiga būti kovos šaukkliais ir tais kilniais riteriais, kurie seniau visą gyvenimą skirdavo šventai žemei ir skriaudžiamiesiems ginti?

Šiandien šventa žemė yra Lietuvos žemė, nes ji yra tūkstančių Lietuvos kankinių krauju aplaistą žemė.

Kas gi tad, jei ne Lietuvos jaunimas, jei ne ateitininkai, kryžiaus ir vyčio ženklo naujieji riteriai, duos amžinus įžadus nenuleisti rankų tol, kol ta šventoji žemė nebus išvaduota?

Lietuvos partizanai kovoja fizinę kovą su šimta kartų didesniu priešu. Vakarų pasaulis graso sunaikinti jame atsідūrusius lietuvius dvasiškai. Todėl lietuviškas jaunimas vakarų pasauly turi būti tais drąsiais partizanais, kuriems nei tremties laiko ilgumas, nei priešų galingumas nėra baisus.

At-kai yra idealistų organizacija. Tačiau idealistas nėra tas žmogus, kuris yra idealistas laikinai. Tikras idealistas yra amžinas idealistas. Ir tikras idealistas nėra tas žmogus, kuris siekia artimo ir lengvai pasiekiamo tikslo. Tikras idealistas turi amžinai siekiamų idealų, į kuriuos jis stengiasi artėti, nors ir žino, kad savo gyvenimo trumpame laikotarpyje jų nepasiekės. Todėl ateitininkiskasis jaunimas turi būti tikrų idealistų jaunimas, bekompromisinis krikščioniškų ir tautinių idealų vykdytojas. Tik toks jaunimas atliks tuos visuomeninius uždavinius, kurie jam skirti.

RAUDONKAKLĒLĒ

IS KRISTAUS LEGENDU!

SELMA LAGERLOEF

Tai atsitiko tuo metu, kada mūsu Viešpats tvērē pasauli, kada Jis kūrē ne tik dangū ir zeme, bet taip pat ir visus žvėris ir augalus ir jiems kartu davē vardus. Didis ir švelnus Viešpats sėdėjo visą dieną ir kūrē, ir pažadindavo gyventi, o prieš vakarą atėjo Jam mintis sutverti mažą, pilką paukštelį.

— Atsimink, kad tavo vardas R a u d o n k a k l ė l ė, — pasakė Viešpats paukšteliiui, pabaigęs darbą. Jis pasidėjo paukštelį ant savo plokščio delno ir paleido jį skristi. Bet kai paukštis valandėlę paskraidė aplinkui ir apžiūrėjo gražiąją žemę, kurioje jis turėjo gyventi, panoro jis ir save apžiūrėti. Tada jis pamatė, kad jis buvo visai pilkas, ir jo kaklėlis taip pat pilkas, kaip ir visa kita. Raudonkaklėlė kraipėsi, sukiojosi, apžiūrinėjo save vandens veidrodyje, bet negalėjo surasti nei vienos raudonos plunksnos. Tada nuskrido paukštelis atgal pas Viešpatį. Dievas viešpatavo geras ir švelnus, iš Jo rankų išskrisdavo vis naujos peteliškės, kurios plazdeno apie Jo galvą, balandžiai burkavo ant Jo pečių, ir iš žemės dygo prie Jo rožė, lelija ir saulutė. Mažoji paukštelio širdis smarkiai mušė iš baimės, bet lengvais ratais skrido jis artyn ir artyn prie Viešpaties ir pagaliau nusileido ant Jo rankos. Tada paklausė Viešpats, koks būtų jo troškimas.

— Aš norėčiau paklausti vieno dalyko, — paskė mažas paukštelis. — Kodėl turiu aš vadintis Raudonkaklėlė, jeigu esu pilkas nuo snapo iki uodegėlės?

Bet Viešpats tik tyliai nusijuokė ir pasakė:

— Aš tave pavadinau Raudonkaklėlė, ir tu privalai taip vadintis. Turi pats rūpintis, kad raudonas krūtinės plunksnas užsidirbtum.

Viešpats pakėlė ranką ir palėdo paukštį į pasaulį.

Be galo daug metų prabėgo nuo tos dienos, ir tai buvo džiaugsmingiausi žemės metai. Nuo to laiko žvėrys ir

žmonės buvo Rojų palikę ir išsiplėtę žemėje. Žmonės buvo taip toli pažengę, kad mokėjo dirbti žemę, plaukioti jūra. Jie pasigamino drabužių ir puošmenų. Jie seniai mokėjo statyti didelės šventoves ir galingus miestus, kaip Tebai, Roma ir Jeruzalė.

Tada išaušo nauja diena, kuri žemės istorijoje negalėjo likti pamiršta, ir šitos dienos rytmetį tupėjo raudonkaklėlė ant mažo pliko kalniuko ties Jeruzalės miesto siena ir giedodjo savo vaikams, kurie mažame lizdelyje, žemame erškėčių krūme susigūžę lindėjo. Raudonkaklėlė pasakojo savo mažiesiems apie stebuklingąją sutvėrimo dieną ir vardo davimą, kaip ir kiekviena raudonkaklėlė savo vaikams buvo pasakojusi, kaip buvo pasakojusi ir pati pirmoji, kuri girdėjo Dievo žodį ir iš Dievo rankos gavo gyvybę.

— Ir žiūrėkit, baigė ji liūdnai, — jau tiek daug metų prabėgo nuo sutvėrimo dienos, tiek daug rožių žydėjo, tiek daug paukščių prasikalė iš savo kiaušinėlių, jog niekas jų ir suskaityti negali, o raudonkaklėlė vis dar tebėra mažas, pilkas paukštelis, ir jai dar nepasisėkė raudonų krūtinės plunksnelių laimėti.

Mažieji jaunikliai p'aciai atidarė savo snapus ir klausė, ar jų protėviai niekada nebandė kokio nors žygdarbio, kad gautų neįkainojamą raudoną spalvą.

— Mes padarėme visa, ką galėjome, — sakė mažasis paukštelis, — bet mums visiems nepasisėkė. Pirmoji raudonkaklėlė vieną kartą sutiko paukštį, kuris buvo į ją visiškai panašus, ir pamilo jį tokia stipria meile, kad juto krūtinę nukaistant. Ak, pagalvojo ji tada, dabar aš suprantu: mielas Dievas nori, kad aš taip karštai mylėčiau, kad mano krūtinės plunksnos nuo meilės liepsnos, kuri mano širdyje gyvena, raudonai nusidažytų. Bet jai nepasisėkė. Kaip ir visiems po jos, taip ir jums nepasisėks.

Mažieji jaunikliai liūdnai sučiulbo, ėmė jie liūdėti, kad negalės pasipuoš-

SELMA LAGERLOEF (1858-1945) — tai vienas iš retų optimizmo bei idealizmo švyturių. Jaunystėje netekusi savo gimtojo dvaro, sau duoną turėjo užsidirbti mokytojos darbu. Tačiau ir sunkioj gyvenimo vagoj pesimizmas jos neįveikė: Švedijos gamta, vaikystės prisiminimai, pasakojimai apie didvyrų žygius bei vaiduoklius kėlė jos dvasią.

ti raudona spalva savo mažų, pūkuotų kaklelių.

— Mes tikėjome daina, — pasakoj toliau senasis paukštis: — Jau pirmoji raudonkaklėlė dainavo taip, kad jos krūtinė pūtėsi iš susižavėjimo. Ak, galvojo ji, dainavimo aistra, kuri mano sieloje gyvena, krūtinės plunksnas nudažys raudonai. Bet ji apsigavo; kaip ir visi, taip ir jūs apsigausit.

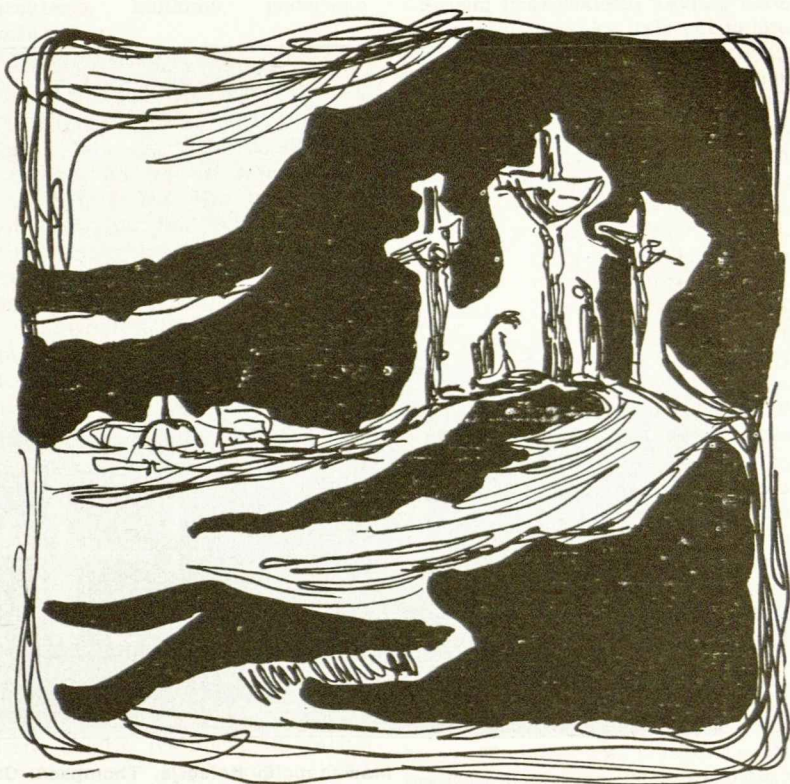
Vėl buvo girdėtis nusiminęs pypėjimas iš pusiau nuogų mažųjų gerklių.

— Mes tikime savo drąsa ir narsumu, — kalbėjo paukštis, — Jau pirmoji raudonkaklėlė narsiai kovojo su kitais paukščiais, ir jos krūtinė liepsnojo kovos aistra. Ak, mąstė ji, mano krūtinės plunksnos nusidažys raudonai nuo kovos aistros, kuri mano širdyje dega. Bet tai nepavyko; kaip visiems, taip ir jums nepavyks.

Mažiukai pradėjo drąsiai pypsėti, kad jie dar norėtų pabandyti, bet senasis paukštis atsakė jiems liūdnai, kad tai esą neįmanoma. Ko jie galėtų viltis, jei tokia žymi daugybė protėvių tikslo nepasiekė? Ką jie galėtų daugiau veikti, kaip dainuoti, kovoti? Ką galėtų?

Kūdikystės svajonių grožis, kilnių riterių šešėliai ir padavių dvasia žadino S. Lagerloef talentingą kūrybinę vaizduotę. „Loewenskoeldų žiedas“, „Šarlota Loewenskoeld“, „Ona Svaerd“, „Jeruzalė“, „Antikristo stubukas“ ir kiti veikalai, dabar išversti į virš keturiasdešimtį kalbų, gimė vienas po kito. Jos kūrybos puslapiuose atsispindi skaidrus idealizmas, gyvos realybės pajutimas.

Ji negalėjo nukreipti žvilgsio nuo anų trijų nelaimingųjų.

Paukštis nutilo sakinio vidury, nes iš vienu Jeruzalės vartų išėjo didelė žmonių minia, ir visas būrys skubinosi į kalvą, kur buvo paukščių lizdas. Ten buvo raitelių ant išsidėję žirgų, karių su ilgomis ietimis, budelio tarnų su vinimis ir kūjais. Ten buvo kilmingų kunigų ir teisėjų, verkiančių moterų ir už vis daugiau — begalės laukiniškai besistumdanti minios — žiaurios ir kaukiančios palydovės.

Mažasis pilkas paukštelis tupėjo drebėdamas ant savo lizdo krašto. Kiekvieną akimirką jis bijojo, kad mažąjį erškėčių krūmą sumindys ir jo mažuosius paukštelius užmuš.

— Saugokitės, — sušuko jis mažiems, be apsaugos likusiems vaikams, — susiglauskit ir laikykitės tyliai! Į čia ateina arklys, kuris žengia tiesiai per mus! Į čia ateina karys su geležim apkaustytais batai! Į čia ateina šėldamas visas laukinis būrys!

Staiga paukštis nutilo. Jis, atrodo, net visai užmiršo grėsiantį pavojų. Jis nušoko žemyn į lizdą ir savo sparnais užklejo vaikus.

— Ne, tai yra per daug baisu! — sušuko jis. — Aš nenoriu, kad jūs šį vaizdą matytumėte — ten yra trys piktadariai, kurie turi būti nukryžiuoti.

Ir jis baigiai ištiesė savo sparnus, kad mažieji nieko nematytų. Jie girdėjo tik dundantį kūjo smūgius, dejavimą ir laukinį minios šauksmą.

Raudonkaklėlė sekė visa akimis, kurios plėtėsi iš pasibaisėjimo. Ji negalėjo nukreipti žvilgsnio nuo tų trijų nelaimingųjų.

— Kokie žiaurūs yra žmonės, — po valandėlės ištariė paukštis. — Jiems negana, kad šitus vargšus prie kryžiaus prika'a, ne, ant Vieno galvos jie dar užspaudė duriančių erškėčių vainiką. Aš matau, kad erškėčiai sužeidė Jo kaktą, ir iš jos teka kraujas. Ir tas vyras yra toks fražus, ir tokiu švelniu žvilgsniu žiūri aplink, kad kiekvienas Ji turėtų mylėti. Man rodos, it strėlė man širdį veria, kai matau Ji taip kenčiančią.

Mažasis paukštelis vis labiau gailėjosi erškėčiais vainikuoto.

— Jei aš galėčiau pasiversti į savo brolių ereli, — galvojo jis, — aš išplėčiau vėnis iš Jo rankų ir savo stipriais nagais sudraskyčiau visus žmones, kurie Ji kankina.

Jis matė, kaip nuo Nukryžiuotojo kaktos lašėjo kraujas, ir nežalėjo ilgiau ramiai pasilikti savo lizde.

— Nors aš mažas ir silpnas esu, bet aš turiu kuo nors tam vargšui iškankintam padėti, — mąstė paukštelis, ir, palikęs savo lizdą, išskrido į padangę, brėždamas plačius ratus apie Nukryžiuotąjį. Ilgai jis suko

ratu, vis nedrįsdamas arčiau prisikristi, nes jis buvo baukštus paukštelis, kuris niekada nedrįso prisitarti prie žmogaus. Bet pagaliau jis sukaupė visą drąsą, prilėkė tiesiai prie Nukryžiuotojo ir snapu ištraukė vieną erškėtį, kuris buvo giliai įsmeigęs į Nukryžiuotojo kaktą. Bet jam spyglį betraukiant, Nukryžiuotojo kraujo lašas krito ant jo krūtinėlės. Jis greitai sunkėsi gylyn ir nudažė mažos, minkštos krūtinės plunksnes. Kai paukštelis vėl grįžo į savo lizdą, visi vaikai jam sušuko:

— Tavo krūtinė raudona, tavo krūtinės plunksnos raudonesnės už rožes!

— Taip tik kraujo lašas nuo nukankintojo vyro kaktos, — pasakė paukštis. — Jis pranyks, kai tik aš išsimaudysiu upelyje ar vaikiame šaltinyje.

Bet nors paukštis ir daug kartų maudėsi, raudonoji spalva ant jo krūtinės nepranyko. Ir kai jo mažieji užaugo, kruvinai raudona spalva spindėjo ir jų krūtininių plunksnos, kaip kiekvienos raudonkaklės krūtinėlė iki šiai dienai tebespindi.

(Vertė Gintarinis)

Piešiniai Nijolės Vedegytės

Marianapolio Kolegija, Thompson, Conn.

Lietuviai, atvykę į Ameriką šio šimtmečio pradžioje ir anksčiau, apsigyvenę didesniais būriais, kūrė savas parapijas, savas kolonijas, savas mokyklas, nes ir tada, nemažiau kai šiandieną, rūpėjo išlaikyti lietuviybę, religingumą, ypač priaugančioje kartoje. Lietuviškų mokyklų steigimas buvo vienas iš gyvybinių, neatidėliotinių darbų, reikalaujantis didelio sumanumo bei pasiaukojimo. Reikėjo suorganizuoti mokykloms steigti lėšas, patalpas, mokomąjį personalą. Reikėjo sumedžioti ir mokyklų lankytojus. Bet ir tada netrūko pasišventėlių. Amerikos lietuviškosios mokyklos atsiradimui daugiausia pasidarbavę yra lietuvių kunigija, vienuolija. Jiems teko pakelti ant savo pečių visą mokyklų steigimo juodąjį, bet vertą pagarbos, darbą. Kun. J. Navickis rašo savo atsiminimuose: "Kunigo gyvenime pats sunkiausias darbas yra išpažinčių klausimas... Antras, nieku nelengvesnis, tai aukų rinkimas, ypatin- gai ėjimas per namus... Prieini prie durų, pabeldi ir, širdžiai plakant, tartum ir trokšti, kad tiktai niekas ir neatsilieptų, kad tik nieko nebūtų namie. Tie tegali suprasti visą šio darbo sunkumą, kuriems teko panašų darbą dirbti."

Tačiau susipratusi lietuviškoji visuomenė aukėjo kad ir sunkiai uždirbtą dolerį, ir todėl galėjo kurtis lietuviškos mokslo įstaigos. Lietuvių kunigų pasišventimu, katalikškos lietuvių visuomenės aukomis išaugo šie lietuviški mokslo židiniai: Marianapolio Kolegija, šv. Kazimiero Akademi-

AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKIŠKOSIOS MOKYKLOS

IRENA BANAITYTĖ

ja, Juozapo-Marijos Vilos Akademią, šv. Pranciškaus Akademią, Nukryžiuotojo Jėzaus Akademią, daugelis aukštesniųjų ir parapijinių mokyklų.

Marianapolio Kolegija

1926 metais Tėvai Marijonai įkūrė lietuviškąją berniukų kolegiją, Hinsdale, Ill. Pirmuoju kolegijos rektoriumi buvo kun. J. Navickas. Ši kolegija susidėjo iš dviejų šakų: High School ir Junior College. Pirmaisiais mokslo metais buvo įsiregistravę tik 26 berniukai, kuriuos surinko pats kun. J. Navickas. Trūko ir mokytojų. Ir čia kun. Navickas rado išeitį: daugelį dalykų jis pats dėstė. Kun. J. Navickas kartą yra išsitaręs: "Man pačiam per keletą metų teko eiti devynias galybes pareigų: kolegijos direktoriaus, klebono pavaduotojo, misionieriaus, kolektooriaus ir t. t. Dabar patsai nesuprantu, kaip tai visą galėjau pajėgti! Kadangi reikėjo, tai ir galėjau." Bet didelis darbas kartą pradėtas, nebesustojo. Kolegija augo, plėtėsi. Abiturientų skaičius kasmet didėjo. Jau reikėjo didesnių patalpų. Kolegijos rėmėjų ir

lietuvių kunigų pasišventimo dėka buvo surinkta nemaža suma — 40.000 dol. ir nupirka kolegijai ūkis. 1931 metais kolegija buvo perkelta į Thompson, Conn. 1933 met. jai buvo duotas Marianapolio vardas. Tais metais kolegija buvo įregistruota Connecticut valstybės legislatūroje ir nuo tada Marianapolio kolegija turi valstybinių mokyklų reikšmę. Įsikūrus mokyklai Thompson, Marianapolis tapo lietuvišku kultūros centru: ten nuolat vyko lietuvių seimai, suvažiavimai. Kasmet liepos 4 d. Marianapolio švenčiama lietuvių diena.

šv. Kazimiero Akademią

šv. Kazimiero Akademią įkurta 1911 m. Jos įkūrėjai taip pat lietuvių dvasininkai ir suprantą švietimo reikšmę lietuvių rėmėjai. Kun. Dr. A. Staniukyno triūsų ir pasišventimų atsirado šis mokslo ir kultūros židinys Chicagoje, Ill. Akademijos pradžia taip pat buvo kukli. Pirmais metais ją lankė 5 mokinės. Dėstė 4 mokytojos. Tačiau sunkaus darbo dėka akademija, nugalėdama įvairius trūkumus, ilgainiui pražydė. šv. Kazimiero Seserys, vadovaudamos šiai įstaigai, išsirūpino visas reikalingas mokslo teises. Ir šiandien akademija dėl savo puikios administracijos, mokytojų metodų užsipelnė iš Illinois valstybės mokslo autoritetų vertingų užgyrimų. Pirmąją akademijos baigusiųjų laidą tesudarė 5 mergaitės. Tačiau baigiančiųjų akademijos mokslus mergaičių skaičius kasmet didėjo. Šiandieną, akademija, dirbdama normaliose sąlygose, virto aukšta

mergaičių auklėjimo ir mokslinio įstaiga.

Juozapo-Marijos Vilos Akademija

Juozapo-Marijos Vilos Akademija įsikūrė tokiu būdu. 1931 m. Motina Marija atvyko iš Chicagos į Philadelphia parinkti vietos. Pasisekė surasti "Maple Lane" ūkis. Tai puiki vieta. Vasarą akmens rūmai skęsta žieduose. Tų metų gegužės 17 d. ten apsigyveno kelios seserys. Pradžioje buvo manyta čia įsteigti seselėms prirengiamąją mokyklą, ir 1932 m. rugsėjo 19 d. atsidarė šioji mokykla su 19 kandidačių. Vėliau, 1938 m. seselės, išsirutinusios iš švietimo departamento leidimą ir patvirtinimą, įkūrė ketverių metų akademiją, ir tais pat metais rugsėjo 5 d. pradėjo veikti visos 4 klasės. Sesuo M. Estelė buvo pirmoji akademijos direktorė. Pradžioje pirmąją akademiją baigusiujų laidą sudarė tik 3 abiturientės. Ši akademija taip pat turi visas valdiškųjų mokyklų teises mokslo srityje. Prie akademijos yra mergaitės pensionatas, veikia įvairūs socialūs rateliai.

Šv. Pranciškaus Akademija

Šv. Pranciškaus Akademija įkurta 1925 m. Pittsburgh, Pa. mergaitėms, norinčioms būti vienuolėmis. Nuo 1925 iki 1928 m. akademijoje mokėsi 41 mergaitė; pusė jų tapo vienuolėmis. 1929 m. akademija priiminėjo visas mergaites, kurios norėjo būti auklėjamos lietuviškoje ir katalikiškoje dvasioje. 1933 m. akademijai buvo suteikta visos Pensilvanijos valstybinių mokyklų teisės bei privilegijos. Perorganizuotos akademijos pirmoji vedėja buvo Seselė M. Aloyza. Pirmąją akademijos laidą sudarė 14 abiturientų. Vėliau akademija plėtėsi ir reikėjo didesnių patalpų. Buvo surinkta tinkamos Akademijos rūmams statyti lėšos, ir tokiu būdu išaugo puikus gotiško stiliaus akademijos naujas pastatas. Čia įrengta puikus kambariai klasėms, mokslinių tyrimų laboratorijos, didelė biblioteka su 12.000 knygų. Veikia įvairūs kultūriniai rateliai, pasižymi ypatingai dramos ratelis. Kasmet ruošiamas du vaidinimai — vienas anglų kalba, kitas lietuvių.

Visos suminėtos ir nesuminėtos Amerikos lietuvių įsteigtos augštesnės mokyklos turi nepaprastą reikšmę lietuvių išeivių, o taip pat ir visos lietuvių tautos istorijoje. Lietuvių mokslo židiniai būrė Amerikos lietuvių jaunimą ir vyresnius į stiprią lietuvišką organizaciją, stiprino gimtojo krašto meilę, palaikė lietuviybę. Savo meilę Lietuvai Amerikos lietuviai įrodė daugelį kartų, ypatingai sunkiais Lietuvos laikais, atsiliepdami į tėviškės šauksmą, siųsdami jai dvasinę ir materialę pagalbą. Jau nimas, besiauklėdamas savo mokyklose, daugumoje neprarado lietuviško

charakterio, kuklumo, padarumo bruožų.

Parapijinės mokyklos

Parapijinių lietuvių mokyklų atsiradimas taip pat ankštai siejamas su lietuvių kunigų bei seselių pasišventimu ir triūsų. Kur tik yra lietuvių parapijų, ten veikia lietuvių pradžios mokyklos, kurioms vadovauja seselės Kazimierietės, seselės Pranciškietės, Nukryžiuotojo Jėzaus seselės ir kitų vienuolių seserys bei vienuoliai. Yra įsitikinta, kad, kur veikia lietuvių parapijinės mokyklos, ten lietuviai atsparėsi, veiklesni ir visuomeniškesni.

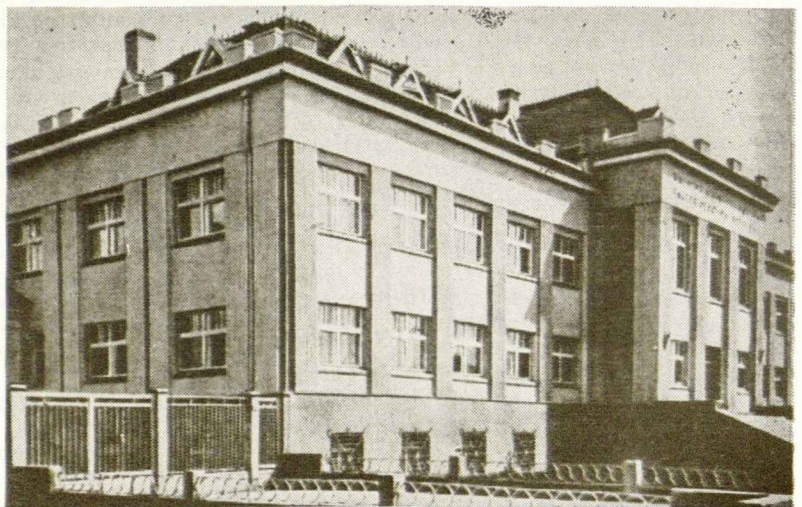
Seselių Kazimieriečių vedamų lietuvių pradžios mokyklų daugiausia yra Illinois valstybėje. Tai Šv. Jurgio, Dievo Apvaizdos, Šv. Kryžiaus, Šv. Mykolo, Visų šventųjų, Aušros Vartų, Nekalto Prasidėjimo Pan. Švenč., Šv. Petro ir Povilo, Gimimo Panelės Švenč., Šv. Kazimiero, Šv. Antano, Šv. Juozapo, Šv. Petro ir Povilo, Šv. Baltramiejaus mokyklos. Mokyklų daugiausia yra Chicago mieste, o kitos įvairiuose Ill. valstybės miestuose. Baltimorėje — Šv. Alfonso mokykla, Gary, Ind., — Šv. Kazimiero, Indiana Harbor — Šv. Pranciškaus, Mt. Carmel, Pa., — Šv. Kryžiaus, Minersville, Pa., — Šv. Pranciškaus, New. Philadelphia, Pa., — Saldžiausios širdies, Omaha, Nebraska — Šv. Antano, Philadelphia, Pa., — Šv. Kazimiero, Šv. Andriejaus mokyklos, Providence, R. I., — Šv. Kazimiero, Rosvel, New Mexico — Šv. Jono, Rockford, Ill., — Šv. Petro ir Povilo, Skranton, Pa., — Šv. Juozapo, Shenandoan, Pa., — Šv. Jurgio, Worcester, Mass., — Šv. Kazimiero, Waukegan, Ill., — Šv. Baltramiejaus mokyklos. Visos šios mokyklos yra įsteigtos lietuvių kunigų, ir vedamos Seselių Kazimieriečių.

Seselių Pranciškietėjų vedamų lietuvių pradžios mokyklų taip pat galime užtikti daugelyje Amerikos valstybių. Tai Šv. Kazimiero Pittsburgh, Pa., mokykla, Šv. Jurgio Detroit, Mich., Šv. Jurgio Philadelphia, Pa., Šv. Petro Kenosha, Wis., Šv. Trejybės Hartford, Conn., Šv. Juozapo Mahanoy city, Pa., Šv. Petro ir Povilo Homestead, Pa., Šv. Petro ir Povilo Elizabeth, N. J., Šv. Petro ir Povilo Grand Rapids, Mich., Šv. Vincento Pittsburgh, Pa., Šv. Antano Detroit, Mich., Šv. Juozapo Du Bois, Pa., Šv. Jurgio Rochester, N. Y., Šv. Kazimiero Amsterdam, N. Y., Šv. Jurgio Cleveland, Ohio., Šv. Kazimiero Kansas City, Kan., Šv. P. N. Pras. E. St. Louis, Ill. pradžios mokyklos, įkurtos lietuvių kunigų pastangomis. Paminėtina dar vedamos seselių Pranciškietėjų augštesniosios lietuvių mokyklos: Šv. Juozapo Du Bois, Pa., Šv. Petro ir Povilo Grand Rapids, Mich., Šv. Kazimiero Pittsburgh, Pa., Šv. Trejybės Hartford, Conn., kurios taip pat atsirado lietuvių kunigijos rūpesčiu.

Nukryžiuotojo Jėzaus seselių vadovaujamos mokyklos: Cambridge, Mass., Elmhurst, Pa., Girardville, Pa., pradžios mokyklos, įsteigtos lietuvių kunigų pastangomis.

Suminėta dar Apreiškimo parapijos lietuvių pradžios mokykla Brooklyn N. Y., vadovaujama seselių Dominikietėjų ir St. Joseph's School, kuriai vadovauti buvo pakviestos šv. Dvasios seselės, prancūzų kilmės, nes įsteigus šią mokyklą 1906 m., lietuvių vienuolių Amerikoje dar nebuvo. Abi šios mokyklos įsteigtos lietuvių kunigų.

Kaip matome didžiuliai pradžios ir aukštojo mokslo židiniai yra lietuvių dvasininkijos pastangų ir idealizmo vaisius, kuris prinoko labdaringos lietuvių katalikiškos visuomenės dėka.

Veterinarijos Akademia Kaune, Vilijampolėje

ALĖ NAKAITĖ

NESKAITYKIME DAUG

Keisti žodžiai "neskaitykime daug", tiesa? Visi ragina šviestis, daug skaityti. Tik laukiniai knygų nei laikraščių neskaito, — taip sakydavo Lietuvoje. Ir tai yra tiesa. Kiekvienas mieliau bendrauja su šviesiu žmogum, apsiskaičiusiu. Tuščias burbulas yra tasai, kuris daug kalba apie visas sritis, dedasi visa išmanęs, kai jo akys kartais mėnesiais nepažvelgia į knygą. Išmintingasis, kad ir daug žinodamas, kukliai patylės, ypač tarp vyresniųjų, ir vėl skaitys, atsidėjęs skaitys įdomiais klausimais žymias knygas. Nes žinančiam visada atrodo, kad jis per mažą žino. Tik neišmanėliai jaučiasi visąžinančiais. Ir kad skaitymas būtinas jaunimui, kaip augančiai ir žydinčiai gėlei būtinas vanduo, yra aiški tiesa. Tiktai kodėl skaityti nedaug?

Gyveno dvi mergaitės. Abi jaunos ir gražios, abi vienodai pasiturinčių tėvų. Tą pačią lankė ir mokyklą, truputį draugavosi. Tačiau, kažkuo jos labai skyrėsi. Kiekvienas, tik pirmą kartą jas pamatęs, galėdavo pasakyti, kad viena atrodo labai rimtai, kultūringai, patraukliai, o kita nieko sau, bet kažkas joje netaip. Žinoma, taip jas apibūdintų tikrai rimtas žmogus. Vaikėzams ir mergaitėms gal ir antroji labiau patiktų. Koks tarp jų skirtumas? Keliskart atydziaujas jas pasekęs, pastebėtum, kad pirmoji beveik kasdien rengdavosi tą patį drabužį. Tvarkingą, geros medžiagos, skoningai pasiūtą, be rėkiančių spalvų ir blizgančių priedų drabužį dėvėdavo nuolat, retai pakeisdama kitu, taip pat, visais atžvilgiais aukštos kokybės drabužiu. Antroji keitė drabužius tris — keturius kartus per dieną. Kas dieną iškeldavo naują margumyną. Ant rankų, ausų, kaklo ir kojų blykčiodavo daugybė pigių brangenbių. Žinoma, ji nieko brangesnio, gražesnio negalėdavo nusipirkti, nors ir būdama turtingų tėvų, nes jos spintos ir stalčiai lūžo nuo gausybės aprangos dalykų. Ne tik žinovas, bet ir kiekvienas padorus eilinis praeivis būtų galėjęs pasakyti, kad pirmoji apsirėngusi daug skoningiau ir gražiau negu antroji. Ir, manau, pirmajai nebrangiau ir nesunkiau būdavo savo aprangą susitvarkyti.

Ką bendro turi šitų dviejų mergaičių pavyzdys su skaitymu? — Pamatysim.

Viena renkasi pamažu, neskubėdama, tik labai patinkamą daiktą, bet užtat pasirinkusi nešykšti brangiau už jį užmokėti. Kita griebia pilnom

saujom, vos tik naujoms spalvoms sublizgėjus. Griebia skubėdama, negalvodama, visa krauna ant savęs, visa išmėgina, meta ir vėl griebia naujus, ypač jei kas sušuko pagirdamas ar nupigindamas kainą. Ir ji pati nejaučia, kaip "pigiai" pirkdama, "taupydama" išleidžia daugiau. Ir, taip pat, nejaučia, kaip siekdama atrodyti gražiai, iš tikrųjų, atrodo kartais nepavydėtina.

Imsime tuos pačius charakterius dvasiniams dalykams patikrinti. Skaitymui. Yra žmonių, kurie sakosi daug skaitą. Iš esmės tai yra gera. Svarbu, ką jie skaito ir kaip. Jeigu daug skaito negudrių juokų spalvotuose laikraščeliuose, daug kriminalinių nuotykių dienraščiuose arba meilės nuotykių pigiose knygelėse, tai į jo apsiskaitymą mes numosime ranka. Pagaliau, jei žmogus skaito ir rimtesnių knygų, bet džiaugiasi, kad jis galįs kasdien perskaityti po knygą, o kartais ir po pusantros arba kad jis mokąs tik permesti akimis knygos pradžią ir pabaigą ir jau žinąs turinį, tokio greituolio apsiskaitymu irgi paabejosime. Dar trečias giriasi, perkąs kiekvieną pastebėtą naują knygą, vistiek, kieno ji būtų rašyta, kieno leista, kaip rašyta ir apie ką rašyta. Tai antroji mergaitė. Ir tokio skaitytojo kultūringumu mes galime paabejoti, kaip abejojome antrosios mergaitės puošnumu. Nors jisai skaito labai daug, nors ji turi labai daug drabužių ir papuošalų, jų dvasinis ir išorinis turtai kelia abejonių.

Pirmoji mergaitė. Kukli ir santūri, rimta ir apmąstanti, pasirenkanti, kas geriausia, brangiausia, gražiausia. Ji turi nedaug, bet tikras vetybes. Ji nebėga uždususi paskui madas, bet

atrodo moderniška. Ji nesikabina daugelio papuošalų, bet atrodo puošni ir elegantiška. Ji viską pasirenka ir todėl atrodo kaip viena iš parinktųjų.

Ar nėra taip kartais ir dvasiniuose dalykuose? Jei žmogus sugeba atrinkti vertybes, jis pats šio to vertas. Jei žmogus neapsikrauna balastu, jis turi pinigų, laiko, vietos brangiems dalykams. Jeigu jis skaito tikrai geras knygas, jam nereikia skubėti ir pavargti, nei atsisakyti kitų pramogų nei darbų, nes gerų knygų tėra nedaug. Jeigu pasirinktą knygą jis skaito iš lėto, apsvarstydamas, išgyvendamas, apmąstydamas, jam ši viena knyga daugiau naudos palieka, negu per savaitę prarytos šešios ar septynios.

Mes čia svarstėm apie žmones apskritai, dabar atsigręšime į pačios save. Mūsų jaunystė lekia pasižokėdama. Mes turime tiek daug uždavinių ir pramogų, kad laikas nebegali jų visų sutalpinti. Bet mes žinome, kad reikia skaityti. Jei neskaitysime, nuvysime kaip nelaistomos gėlės. Būsime kaip gražios purpurinės lėlės, išstatytos krautuvėse; lėlės — be sielos, be turinio. Taigi, skaityti turime, privalome. Pagaliau, ne vien iš pareigos juk skaitom. Ar mūsų netraukia knygos? Ar mes nenorim žinoti? Ar nevilioja mūsų dar gerai nežinomas pasaulis ir dar labiau nežinomas kitas pasaulis — žmogus? Ar mums nerūpi žmogaus esmės klausimai? Ir ar gi nežavi genijų ir talentų išgyvenimai, palikti knygoje? Žinoma, taip! Taigi, skaitykim. Tiktai atsargiai pasirinkim ir skaitykim atsidėję, visa siela išgyvendamos. Skaitykime nedaug, tik tai, kas nuskaidrina mus ir gausina mūsų dvasios vertybes.

E. BREY

KODĖL ESATE NULIUDĘ

TIEMS, KURIE KENČIA

Graži pavasario diena, pilna šviesos ir malonaus kvapo. Pirmosios Velykų dienos šviesi saulė, pasiekusi dangaus mėlynės viršūnę, pamažu slenka prie žydinčios žemės.

Tačiau dar visa, arti ir toli, yra paslėpta, uždegtą, perimta auksinės šviesos bangų. Paukščiai dar gieda tarp žalių fygų lapų ir sidabriniuose alyvų miškeluose. Narcizai ir hiacinčiai dar laiko atidarę savo švytinčias taureles, o mandarinų šakos linksta nuo rausvų, kvepiančių žiedų. Visos spalvos s p i n d i; gamtoje vyrauja nepaprastas džiaugsmas, tartum ji švęstų paslaptinę laimės šventę.

Bet tie du, kurie ėjo Emaus keliu panarinę galvas, nematė juos supančio, bekrykštaujančio grožio. Ėjo sulinkę po didžio skausmo našta, o akis laikė įbedę į žemę.

Ne, jie neįsijautė pavasario žavingumo. Prieš jų akis vis dar stovi tas vienas baisus žiaurios ir kruvinos ant Golgotos kalno mirties vaizdas. Jie negirdi malonaus paukščių giedojimo... jų ausyse dar skamba širdį veriančias šauksmas: "Trokštu" ir mirtino sielvarto balsas: "Dieve mano, Dieve mano, kodėl mane apleidai?"

Šalia kelio atsiveria slėnis, kuriame žydi laukų lelijos: lelijos, kurias Jis taip mėgo ir apie jas kalbėjo savo palyginimuose. Bet nė šis vaizdas nepajėgė jų atplėsti nuo liūdny minčių. Jie eina nesustodami, ir jų pokalbyje jaučiama begalinis liūdesys, kurio yra pilnos jų širdys. Kalba tik apie Jį... apie Jo žodžius, pasakymus... apie savo sudužusias viltis. Abejonių sielvartas yra tasai nuolatinis motyvas, besikartojąs ant kiekvieno žingsnio jų kalboje.

Juodu tiek užmiršo išorinį pasaulį, kad netgi nepastebėjo, jog kažkas eina jiems iš paskos jau ilgoką kelio tarpą. Jie nejaučia to nepažįstamojo žingsnių minkštoje tako žolėje. Bet jų gilaus skausmo frazės, jų atodūsiai pasiekia vienišo keleivio ausis; jis ten, kur takas išeina į pagrindinį kelią, staiga prie jų prisitartina ir pasveikina.

Sumišę ir nusigandę Mokytiniai žiūri į svetimšalį. Iš kur jis taip staiga čia atsirado? Išsiziūri į jį ir, kada susiduria su jo giliomis ir spindinčiomis akimis, kažkoks keistas susijaudinimas apima širdis. Atrodo į kažką panašų... kažkas brangaus su-

virpina jų sielas, tartum jas būtų palietęs kažkoks šventas artumas.

Perbraukia ranka, lyg pasimetę, kaktas, bet jo nepažįsta. "Jų akys buvo sukludytos, kad jo nepažintų."

— Kokios čia kalbos, kurias eidami kalbate tarp savęs ir esate nuliudę? — klausia keleivis su tam tikru iškilmingumu.

Kodėl jie nuliudę? O, Dieve, štai iš naujo palietė jų skausmą! Argi svetimšalis nežino nieko apie baisų, žiaurų įvykį?

— Tu vienas teesi svetimas Jeruzalėje, kuris nepatyrė, kas joje atsitiko šiomis dienomis? — paklausė su nusistebėjimu. Ir jų sielose staiga atsiranda noras apie tai, kas juos slepia, kalbėti ir susilaukti bent kiek paguodos. Juodu jaučiasi tarsi kūdikiai paklydę ir bejėgiai. Kažkas keistai juos traukia prie šio svetimšalio; atrodo, kad jam galima pilnai patikėti visa tai, kas laiko užgulę jų širdis.

Ir pradeda kalbėti, pasakoti, koks Jis, Vienintelis, buvo dieviškai geras, papasakoja apie stebuklingus pagydimus, apie atleistas nusidėjėliams nuodėmes, apie Jo kilnų ir tyrą mokslą, apie Jo meilę saviesiems iki galo. Ir apie tai, kaip priešai Jo nekenčė mirtinai, kaip tik blogieji gali nekęsti gerųjų, kaip Jį, nukankintą ir sukrūvintą, prikalė prie gėdos medžio.

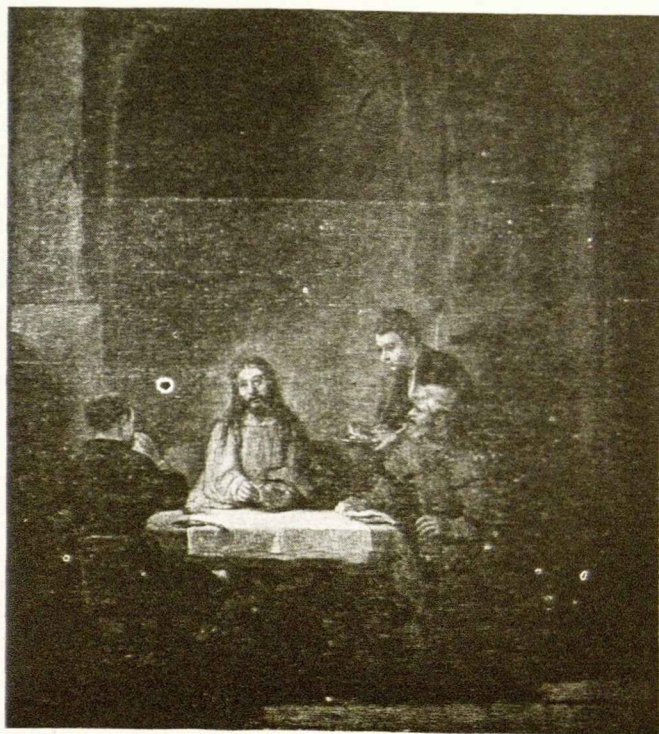
Kodėl, kodėl jų Viešpats ir Mokytojas turėjo tiek kentėti? Iš čia kyla abejonės apie Jo misiją, nyksta sapnai apie politinę karalystę, žemiški troškimai, kuriuos sudėjo į Mesiją. "O mes tikėjome, kad Jis atpirksias Izraelį!..." Nusivylę, su apkartusiomis širdimis, panarina galvas ir nutyla. Bet staiga vėl jas pakelia tartum užkerėti ir ima klausytis to, kuris kalba panašiai kaip Jis, Vienas kalbėjo. O, Jehova, ar gali būti pasaulyje kieno nors kito tokia žodžių jėga, taip paslaptinai įtikinanti, toks gilus supratimas, toks aiškus žinojimas ir tokia gili išmintis?

Pasižiūri pasimetę vienas į antrą ir tyrinėja keleivio bruožus: ne, nėra jokios abejonės — tai svetimšalis. Ir veltui kankinasi, norėdami atspėti mįslę. Toliau keliaudami, kai saulė jau ima siekti horizontą, vis dar klausosi ir godžiai geria jo žodžius.

O jis kalba jiems apie kančios atperkamąją galią, apie Kristaus kraujo atlyginamąją jėgą; nes Jis buvo tikras Mesijas, atėjęs į žemę ne ambicingos tautos politines aspiracijas patenkinti, bet išgelbėti sielas ir įkurti meilės karalystę. Atidengia jiems Visagalio išganymo planą, išdėsto raštą, cituodamas visus Pranašų žodžius, kuriais jie nusakė Mesijo atėjimą ir kurie įvyko žodis į žodį jų Viešpaties ir Mokytojo gyvenime bei darbuose. Ir jo žodžiai išlaisvina Mokinius iš abejonių sielvarto.

Ne, ši gėdinga mirtis neturėjo juos įvesti į klaidą dėl Jo misijos tikrumo. "Argi nereikėjo, kad Kristus tai kentėtų ir taip įeitų į savo garbę?"

O jie žiūri į jį nustebę ir tarsi sapne eina šalia jo per laukus, jau apgob-

Harmensz van Ryn REMBRANDT (1606-1669)
— Emaus keleiviai

Vilmanta Karečkaitė

SONATA

Daugiau nebeliūdėk, kad išeinu viena!
 Lengvai pamiršk mane! Ant mūsų suolelio šaipos
 [dar žiema.
 Nebeklausyk kaip liejasi giesmė Tau mano mirtį
 [nešina;
 Nesigraudink! — Mylėti taip daug kartų leidžia-
 [ma!
 Jei kartais žodžiai šie užkliūtų Tavo atminty,
 Neprisimink, kas panorėjo juos sava širdim iš-
 [pinti;
 Nenoriu Tau karčios kančios; ir palieku Tave
 [vilty,
 Kad Tu mokėsi mūsų pasakišką praeitį suminti.
 Kad kartais išmintingi žmonės neįžvelgtų,
 [kad manęs verki —
 Tada Tu su manim per amžius pašaipai lieki.

A Š

Dangaus palietam rašale sustoju;
 Ir žemėn žvilgteriu pro debesėlio akį:
 Jaunystė degančias akis sutiko naktį —
 Zvaigždutės susipynė ir žiedais pakvipo rožių.

Sausa naktis išmirko mėnesienoje;
 Aš atėjau pavasariui padėt pražysti.
 Ar laikinai tu žaisi su manim, jaunystė?
 Ar mano antspaudą nešiosi ligi mirčiai sieloje?

Dvi susiviję širdys persiskiria, kaunas;
 Dvi baltos rankos atsileidžia ir pasimeta audroj.
 Ir tik suranda viena kitą tolimoj svajoj;
 O aš juokiuos, nes aš — žiedai ir kraujas.

tus sūtemų. Visokia baimė ir visoks prisilėgimas nukrinta nuo jų širdžių. Kur tas skausmas tiek juos kankinęs? Jaučiasi lengvi, pilni vilties.

Jie negali atsiskirti nuo nuostabaus svetimšalio ir kai prieina prie vietos, kur jis nori vienas keliauti toliau, jie maldauja:

— Pasilik su mudum, nes artėja vakaras ir diena jau baigiasi.

Ir tiktai tada, kai jisai, sėdėdamas su jais prie stalo, laužia duoną... lygiai taip, kaip Viešpats ir Mokytojas prieš kelias dienas darė, tarsi uždanga nukrinta nuo jų akių, ir jie džiūgaudami, pilni begalinės laimės, jį atpažįsta...

"Bet Jis pražuvo iš jų akių."

Atsigavę nuo pirmojo susijaudinimo, Mokiniai apsvaigę iš džiaugsmo, kartoja:

— Argi mūsų širdis nebuvo užsidegusi mummyse, kai Jis kalbėjo kelyje?

Ar nejauti ir tu, tylusis kankinys, užsidegiant ir tavo širdį, kada Viešpats taip kalba tau? O jei liūdesys vis dar gaubia tavo širdį, tark su Luku ir Kleopu:

— Viešpatie, pasilik su mumis, nes artėja vakaras...

Priimk Jį kaip svečią savo namuose ir savo sieloje. O kai Jis tau atlauš duonos, tada ir tu laimingas atpažinai jame savo Viešpatį, gerąjį Mokytoją, nelaimingųjų ir kenčiančiųjų Draugą, mirties ir liūdesio Nugaltoją. Tspindi ir tavo širdyje aiški ir džiuginanti Dievo meilės liepsna. Tada juodi skausmo sparnai nemes daugiau šešėlio ant tavęs.

Brolau ligoni, kenčianti sese, tikriausiai ir tu, kaip tiedi mokytiniai, turėjai neviltes ir baimės dienų, kuriose, kaip ir jie, jauteisi sielvarto plėšomaz. Tikriausiai ir tu pažįsti neviltes storas sienas, kurios skiria tave nuo džiuginančių reginių, nuo saulės spindulių, — ir gerai supranti, kodėl mokytiniai net nepažvelgė į žydinčias pievas ir į laukų lelijas.

Dargi, kai gamta paskleidžia savo turtus ir pavasaris dvelkia savo malonių žavesiu... kada gyvybė tūkstančiais būdu kalasi iš kiekvieno žemės plyšelio... kada žydintys sodai atsiumčia į tavo ligonio kambarė į savo saldžius kvapus, ir tu norėtum išeiti į

atgimstantį gyvenimą, norėtum ištiesinti ranką ir savo pirštais pagauti spindulių kuokštus, kurie žaidžia po jaunus medžių lapus, norėtum atsisėsti ant minkštos, švelnios žolės ir įkvėpti į savo plaučius saldų žibuoklių kvapą, — štai, kaip tik šiuo laiku tavo kalėjimas atrodo ypatingai kietas ir žiaurus.

Abejonės, tarsi replėmis, suspaužia tau širdį. Tūkstančiai klausimų, lyg juodi nakties paukščiai, plasnoja virš tavo galvos: "Dėl ko tiek skausmo, tiek kančios? Visi kiti yra sveiki ir laimingi. Kodėl tik aš čia turiu gulėti nepasijudindamas?"

Taip, vargšas ligoni, esu tikras: kiekvienam, kuris yra ilgesnį laiką kentėjęs, yra žinomi šie kankiną klausimai. Bet argi nepasitaikė tau patirti, — ir tai tą momentą, kada buvai paskendęs pačiame didžiausiam liūdesy, — netikėtos paguodos, kuri palietė tavo sielą, lyg motinos paglostymas. Gal tai buvo brangaus asmens apsilankymas, gal knyga, kuri pažadino tavo sieloje šviesesnių minčių, — o gal pats Viešpats, kuris prisiartinio prie tavo ligonio lovos? Kada tu gulėjai tylus ir nejudęs užmerktomis akimis, — o virš tavęs siautė audringos neviltes bangos, — ar neatrodė, kad štai atsiveria durys ir ant slenksčio pasirodo Jo šviesi figūra? Ta pati, kuri kitados prisiartinio prie keleivių Emaus kelyje?

Išsižiūrėk į Jį tikėjimo akimis, klausyk, kaip Jis švelniau balsu tavęs klausia: "Kodėl esi nuliūdęs, mano sūnau?" Ir tu pro ašaras atsakai: "Taip, Viešpatie, esu nuliūdęs! Dėl ko turiu visko atsižadėti... veltui trokšti gyventi... dėl ko turiu tiek kentėti?..."

Viešpats tada uždeda švelniai savo ranką ant tavo plazdančios širdies, ir ji tuojau nurimsta. Kaip aną dieną nusigandusiems keliauninkams, tau sako: "Argi Kristus neįurėjo viso to iškėsti?... ir klausia tavęs: "Argi neturi ir tu visa tai iškėsti, kad tavyje įvyktų Dievo valia? Tikrai, ne kankinti tave Dievas siunčia šiuos skausmus."

Vieną dieną tu mintimis sugrįši atgal gal apmąstydamas savo žemiškąjį gyvenimą, ir jis tau atrodys kaip stebuklingas audimas, kurį Dievas iškaišė savo neįkainojamo atpirkimo gėlėmis. Tu būsi nustebintas jo grožiu. Pripažinsi tada ir kančios reiką; pamatysi, kad ji sudaro tamsų foną, kuriame geriau atsispindi paveiklo grožis.

Tada pripažinsi, kad ir tavo gyvenimas yra kilnus bei tobulas Tvėrėjo kūrinys. O tada džiaugsmo apimtas sušuksi:

— Taip aš turėjau iškėsti visus tuos skausmus, kad vieną dieną įėjčiau į šviečią, kurioje Dievas pakeis visokį mano liūdesį džiaugsmu.

(Vertė: J. Sav.)....

ŽODIS APIE MUS

Prel. J. Balkūnas, At-kų šalpos Fondo pirmininkas, kiek jau seniau yra gavęs laišką iš ateitininkų bičiulio. Kaip žmogaus iš šalies, jo pastabos yra tokios svarbios, kad mes čia pacituosime. Autorius yra "Ateities" skaitytojas nuo 1913/14 m. ir dabar ją skaito. Jis rašo:

"Štai mano kaimynas, gyvenęs šalia man's, nors ir yra at-kų sendraugių organizacijos narys, tačiau pas jį nei "Ateities", nei "Aidų", nei kitokio kat. laikraščio ir žurnalo (išskyrus "Draugą") nepamatysi. Mano pakviestas prisidėti prie At-kų šalpos Fondo, atsisakė, nors man atrodo, kad galėtų; man, pašaliniam žmogui, įrodinėti organizacijos nariui jo moralines prievoles, — visais atžvilgiais netaktiška ir nepatogu. Tarp kitko kartais "Ateities" administracija per klaidą atsiunčia man ateitininkams skirtus laiškus. Iš jų aš matau, kad organizuota ateitininkija visai nesisieloja dėl jos vos-vos vegetuojančios "Ateities" ir ne tik nesirūpina padidinti prenumeratorių skaičių, bet net ir už išplatintus egz. labai nerangiai atsiskaito..."

Ar ne daug tiesos yra šio mūsų bičiulio žodžiuose?

VYRIAUSIAS DVASIOS VADAS

Ateitininkų Federacijos Vyriausiu Dvasios Vadu, Kun. Dr. J. Gutauskui jau seniai atsisakius, Kunigų Vienybė patvirtino Kun. Dr. V. Gidžiūną, O. F. M., Kennebunk Port, Maine, pranciškonų vienuolyno gvardijoną. Pagal At-kų Federacijos įstatus Vyriausias Dvasios Vadas įeina į Vyr. Valdybą, kurios būstinė šiuo metu yra Brooklyne.

PAVASARIO BALSAI

Pavasaris jau šaukia visus į gamtą. Su Velykomis jau prasideda visai gražios dienos, gražūs šeštadieniai ir sekmadieniai. Jau bus nemela sėdėti tvankiose salėse ar kambariuose. Tad su pavasariu pradėkime ir naują programą — išvykas į gamtą.

Tačiau nepasitenkinkime tik gamta. Mums augantiems to bus tikrai per mažą. Šalia gamtos atraskime valandėlę ir darbui. Perkelkime susirinkimus kur nors į parkus, į nuošalesnes vietas. Ten, susėdę po medžių, apsvarstykime ir svarbiuosius organizacijos reikalus, padiskutuokime ir tik tada stokime žaisti.

Kartu į savo iškylas stenkimės sutelkti kuo daugiau žmonių: moksleiviai tegu pasikviečia studentus. Jiems visada bus miela kartu dalyvauti susirinkime, patarti ar padėti. Jie sugebės prvesti ir žaidimus. Kartu pasikvieskime ir vyresniuosius sendraugius, kurie tikrai mėgsta jaunimą, bet kurie kartais dėl sunkaus darbo pasiliko užsidarę. Pasikvieskime juos ir net paraginkime. Jie ne tik pasiilsės gamtoje, bet kartu ir mums daug kur pagelbės savo praktišku patarimu ir išmintimi.

Kartu sutelkė visus, padarykime pavasarį didesnius išvažiavimus, susitikimus su kitomis kuopomis. Pamatysite, kiek tas įneš gyvumo į mūsų organizacinį veikimą.

Šiems planams įvykdyti reikia padaryti mažą iškylų komitetėlį, į kurį įeitų visų mūsų vietoje gyvenančių padalinių atstovai. Tegu jie iš anksto aptaria ir nustato bendrų išvykimų ir pramogų datas ir padeda jas suorganizuoti.

Taip pat ir vasarą nebe už kalnų. Greit pasibaigs mokyklose mokslas, o su vasara prasidės ir mūsų stovyklavimas. Jau buvome anksčiau rašę ir raginę šiom stovyklom ruoštis. Dabar tenorime tik priminti: tegu nelieka nė vieno moksleivio ir studento ateitininko, kurs nedalyvautų stovykloje. Nors būtų ir gana sunkios sąlygos, nors būtų ir daug darbų, bet keliaukime stovyklauti. Ten pailsėsime ir sugrįšime su nauju darbštumu ir labiau užsidegę naujiems darbams.

ATEITININKŲ ARCHYVO REIKALU

At-kų Federacijos Vyr. Valdyba kreipėsi į Lietuvos Kultūros Institutą, prašydama tremties metui priglausti istorinę ateitininkų medžiagą. Iš prel. Pr. Juro, Instituto pirmininko, gautas teigiamas atsakymas. Jis rašo: "Su džiaugsmu sutikau Jūsų sumanymą Ateitininkų Federacijos susidariusią istorinę medžiagą priglausti Alkos muziejuje, Brockton, Mass. Vietos atsirastis jai patalpinti, o dėl saugumo — daroma kas galima visai ten surinktai medžiagai apsaugoti".

Ateitininkus liečianti medžiaga bus telkiama kaip depozitas, kuris vėliau galėtų būti perkeltas į Lietuvą.

Visi At-kų Federacijos vienetai ir paskiri ateitininkai prašomi istorinę medžiagą, kuria jau nebesinaudojama (pav., protokolai, korespondencija, sąrašai, apyskaitos, pranešimai, leidžiami leidiniai, laikraščių iškarpos, fotografijos ir k.), siųsti Alkos muziejui. Norintiems ta medžiaga pasinaudoti bus leidžiama tiksliai su Vyr. Valdybos žinia.

Istoriškai medžiaga siunčiama adresu: Our Lady of Sorrows' Convent, (Alkos Muziejui — Ateities Archyvui), 261 Thatcher St., Brockton, Mass. Viduje dar reikia įdėti atskirą raštą, kas siunčia ir kad tai skiriama Ateities archyvui.

Vyr. Valdyba prašo visų talkos rinkti ir apsaugoti, telkti vienon vieton po pasaulį išsibarsčiusią medžiagą, kuri yra susijusi su ateitininkų veikla ir istorija.

Kristaus Prisikėlimo šventė tesuteikia visiems mieliems ateitininkams skaidraus džiaugsmo ir tesustiprina mūsų pasiryžimą dar tvirčiau žengti Kristaus ir lietuvių tautos keliu.

S. SUZIEDĖLIS,
Ateitininkų Federacijos Vadas

Prisikėlimo Viešpats tegaišina mūsų atsinaujinimo dvasią ir tebrandina meilę Kristui ir Lietuvai —

Moksleivių Ateitininkų S-gos
Centro Valdyba

Chicago, 1953 m. kovo 17 d.

V. Kristaus Prisikėlimo Švenčių proga visus mieluosius "Ateities" bendradarbius, skaitytojus ir platintojus nuoširdžiai sveikiname.

ATEITIES
Redakcija ir Administracija

Ar tave, jaunas žmogau, baugina vandenynas? Ar kartais, jo beribės platumos ir bedugnės gilumos apsvaigintas, nepasijunti traukiamas į jo gelmes ir vos susilaikai nuo šio tyliai stipraus šaukimo? Bijoti tačiau jo nereikia, nes jis juk yra tik greit užsidegęs, bet jau palinkęs senukas, ilgas amžius nešiojās krūtinėje kartų savo pirmosios ir vienintelės meilės prisiminimą. O jei kada jis siaučia, jo pyktis tikrai neskirtas tau, nes jis, kaip ir daugelis senučiukų, labai myli jaunus. Pamatęs tave, bevaikščiojantį jo pakrantėmis, jis išplaus tau dovanų iš savo didžiulės turtų skrynios. Ir jeigu tu rūpestingai įsiklausytum, išgirstum jį sekant savo meilės pasaką. Pasaką meilės gracingajai žvilgančiajai mėnesienai, kada pasaulis buvo dar visai jaunas, ir jis pats dar neturėjo užsiauginęs savo garbiniuotai baltos patriarchališkos barzdos. Tais laikais Mėnesiena, vyriausioji išdidžios Saulės duktė, dar neturėjo paskirtos vietos dangaus skliaute ir galėjo keliauti po visą visatą. Jai šitaip bekeliaujant, kiekvienas ją įsimylėdavo: menki eglynėliai, žadėdami jai sostą savo šakose, ir galingieji kalnai, kurie ją, beskreijančią pro šalį, bandė sulaikyti savo aukštomis viršūnėmis.

Pamilo Mėnesieną ir Vandenynas, pamilo ją visais savo giliais ir audringais jausmais. Ilgus amžius jis galėdavo kalbėti jai apie savo meilę, laikydamas ją savo rankose, pakildamas ligi žvaigždžių ir vėl nusileisdamas, nes gi tuomet ir jis turėjo didesnę laisvę ir platesnes erdves savo jausmui išlieti. Tačiau neilgai džiaugėsi Vandenynas. Karalius Naktis taip pat pamėgo išblyškusį Mėnesienos veidą ir, neleidamas laiko veltui, nuvyko tiesiog pas nužiūrėtąsios tėvą, gerai žinodamas, jog Saulė jau seniai dairėsi savo dukteriai jaunikio, kuris pastatytą ją tokiose aukštybėse, iš kurių ją galėtų matyti ir grožėtis visas pasaulis. O Naktis buvo galingas ir turtingas karalius. Jis turėjo begalybę deimantų, kuriais išpuošė lubas virš savo sosto. Išėjęs naktį laukan, tu dar ir šiandien galėtum pamatyti tuos deimantus, žibančius danguje, kai Diena užtraukia savo tamsiai mėlynas užuolaidas, ir Naktis plačiai atveria savo sosto kambario duris.

Taigi, kai Mėnesiena šoko ir dainavo su Vandenyne, o šis, bepuošdamas ją brangakmeniais ir meilės sonetais, visiškai prarado savo širdį jai, Naktis taip kalbėjo Saulei, išdidžiam Mėnesienos tėvui:

— Tavo troškimas, tėve, yra matyti savo dukterį laimingą ir aprūpintą. Juk tu nenorėtum, kad ji ištektų už karštuolio elgetos, kuris nepajėgtų suteikti jai gero gyvenimo? Tu tikrai nenorėtum paslėpti jos nuostabų grožį jūros gilumoje? Smėlio sostas nėra vertas karalienės. Pas mane ji galės ilsėtis ant minkštų pūkinių debesėlių ir vainikuotis deimantais!

Iškalbus buvo Naktis. Sužavėjo Saulę savo pažadais ir laimėjo Mėnesienos ranką. Vestuvių diena buvo nustatyta, ir skubiai buvo išsiųsti debesėliams įsakymai ruošti artėjančiai puotai. Betgi senis Saulė, kuris savo tėviškos širdies gilumoje tik laimės dukteriai tetroško, užtiko kartą Mėnesieną beverciančią sidabrinėmis ašaromis, kurios krito švelniai žemėn ir virto pirmomis snaigėmis. Nustebo Saulė, sužinojęs jos nuliūdimo priežastį. Mėnesiena tol prašė ir maldavo, kol tėvas pagaliau sutiko leisti Vandenynui įrodyti savo tinkamumą būti Mėnesienos vyru.

Nors Mėnesiena bandė padėti Vandenynui savo gudriais patarimais, jis buvo pasiryžęs pats išgalvoti būdus, kuriais galėtų palenkti senį Saulę savo pusėn. Taip vieną debesuotą dieną, kada Saulė nebudėjo ir Naktis miegojo, Vandenynas bandė pavogti Nakties turtus. Jis iškilo aukštai ir metėsi ant Nakties rūmų durų, stengdamasis jas išlaužti. Tačiau durys buvo tvirtai sukaltos iš sapnų, ir tik vienas Naktis galėjo jas atverti. Tačiau Vandenynas nesidavė sustabdomas pirmos pasitaikiusios kliūties. Jis buvo pasiryžęs žūt-būt pasiekti tai, ko troško, bet greitai jo kantrybė, kurios jis ir taip mažai turėjo, ėmė sekti. Juo toliau, juo labiau jis pyko, iki pagaliau jo siautimas pažadino Mėnesieną. Pamačiusi tokį didį mylimojo įtūžimą, gražiojo prašė jo atsitraukti, kol dar nebuvo vėlu, kol Naktis dar sapnavo. Bet Vandenynas jos nebeklausė, vis aukščiau ir aukščiau kildamas savo įniršime. Nebeatpažindama draugo, pasibaisėjusi Mėnesiena apsisuko ir grįžo į savo tėvo namus, už savęs palikusi paskutinį žvilgsnį ir daug smulkių ašarėlių. Dar ir dabar galima jas pamatyti, kai saulutės spinduliai ima žaisti vandenyno bangose.

Taip prarado Vandenynas savo laimę ir meilę. Netrukus po to Naktis vedė Mėnesieną, ir visas pasaulis buvo atvykęs vestuvių puoton, išskyrus Vandenyne, kuris už bausmę buvo pasmerktas visam amžiui nusileisti ir likti ant žemės.

Mėnesiena gi persikėlė į karalystę Nakties, kuris pasirodė esąs geras ir mylintis vyras. Mėnesiena nesi-galli už jo ištekęsusi, nes giliai pamilo jį ir supranta, jog tėvas Saulė jai tikrai tik gefo tetroško. Taip ir karaliauja ji sau laiminga iki šios dienos.

Gi Vandenynas prarado savo vienintelę ir didelę meilę vien tik dėl nesusivaldymo. Jis laimingas, kol sapnuoja apie Mėnesieną, bet kai pabudęs pamato ją aukštai virš savęs, tokią tolimą ir nepasiekiamą, jis šoka paimti ją savo glėbin, kad vėl kristų atgal, susmukęs graudžiame kūkčiojime.

Jam pasenus, kaip jau minėjau, jo meilė nukrypo į jaunus žmones ir mažus vaikučius. Jis jiems su-neša į krantą tas pačias dovanas, kuriomis kadaise apipildavo savo mylimąją: brangakmenius ir nuostabiai gražias jūrų žolių pynes. Jis mėgsta pasisodinti vaikučius ant savo kelių ir sekti jiems pasakas. Jei-gu jūs gerai įsiklausytumėt, gal išgirstumėt jį šnibž-dant apie savo meilę gracingajai Mėnesienai, kada pasaulis buvo dar visai jaunas ir jis pats dar nebuvo užsiauginęs tokios garbiniuotai baltos patriarchališkos barzdos...

(Iš vok. k. laisvai vertė G. M.)

ORGANIZUOKIM JAUNUČIUS

MAS CENTRO VALDYBOS
APLINKRAŠTIS

Š. m. kovo 6 dieną išėjo MAS CV aplinkraštis jaunesniųjų moksleivių ateitininkų organizavimo reikalui. Duodame jį santrauką.

Stovime prieš didžią užduotį — šviesti ir auklėti jaunimą Kristaus dvasioje ir neleisti jam nutolti nuo gimtosios kalbos, prabočių bei tėvynės meilės. Mūsų siekliai kilnūs ir šventi, gi aukštiems idealams ver'a dirbti ir aukotis.

1. Jaun. moksl. at-kų būrelių organizavimas

Būreliai organizuoti priė visų lietuviškų parapijų pradžios mokyklų ir kitur, kur yra didesnis lietuvių mokinių skaičius. Nariais priimtini tinkamo elgesio berniukai ir mergaitės, pradedant penktuoju skyriumi.

Daugelis at-kų eilėse dalyvauti nenori tik todėl, kad tos organizacijos nepažįsta. Reikia juos tik su mūsų organizacija supažindinti, o at-kų šūkis — Visa atnaujinti Kristuje — negali nesužavėti pasaulio dar nesugadintų jaunų širdžių.

2. Vadovavimas jaunesiems at-kams

Būreliams tvarkyti reikalinga suaugusiųjų globa ir vadovavimas. Vadovų pareigos yra šios: a) padėti praveisti kiekvieną susirinkimą; b) prarinti būrelius savarankiškai veikti, patarti, ką ir kaip būreliai turi rengti, kaip lėšų gauti, kaip jas sunaudoti, kaip tvarkyti organizacinį susirašinėjimą, kaip palaikyti ryšius su vienetais ir t. t.; c) rūpintis sportu, išskylo mis kviesti reikalingus žmones pasikaitoms bei parengimams; d) palaikyti ryšį su vietos kunigais, vieną iš jų išsirenkant būrelio dvasios vadovu; e) palaikyti ryšį su CV, pranešant bent kartą per mėnesį apie būrelio veiklą bei užsimojimus.

Susirinkimai nedarytini dažniau, kaip kas dvi savaitės. Juose turi reikštis narių iniciatyva. Vadovas tik pataria.

Būtų labai naudinga suorganizuoti sporto, tautinių šokių bei dainininkų grupes, kuriomis patyrę žmonės keltų at-kų vardą visuomenėje. Lietuviškoms radijo programoms reikėtų surengti vaidinimų, montažų, dainų ir t. t. Dėtinis visos pastangos suruošti sekmadienių popiečiais gražių iškylų vasaros metu.

3. Organizaciniai ryšiai

Visi būrelių vadovai prašomi galimai greičiau pranešti: b) koks būrelis ir kada įsteigtas; b) būrelio vadovo (ar vadovų) pavardė ir adresas;

Velykos. Visi eina išpažinties. Sugalvojo ir velnias eiti pas kunigą ir išpažinti nuodėmes. Išsišveitė savo kanopas, išblizgino, uodegą užgrūdė už diržo, kad nesimatytų, prie šaltinio susišukavo barzdelę ir nuėjo į bažnyčią.

Buvo dar labai anksti, dar nesimatė nė vieno žmogaus. Velnias tupi kampe ir galvoja, kad tik ateitų kunigas, tuoj jis šoktų prie klauasyklos. Greit atskubėjo kunigas ir nustebo: taip anksti bažnyčioje, turbūt išpažinties nori prieiti.

Kunigas tuoj atsisėdo klausyklon. Velnias ir prisistatė. Atsipūtė ir pradėjo pasakoti savo nuodėmių daugybę. Aš, sako tiek ir tiek vežimų apverčiau, tiek ir tiek pasmaugiau, tiek ir tiek įvedžiau į nuodėmę. O kiek laukuose paklaidinau, nebesuskaitau nė pats.

Kunigas klausio, klausio ir nebeiškentė:

— O kas tu toks, ar tik ne velnias?

— Atspėjai, aš tikras velnias.

— O kaip tu galėjai ateiti išpažinties?

— Matau, kaip visi prieš Velykas tiesiog grūstė grūdasi, tai ir aš atėjau pabandyti, ar išlaikysiu.

— Ir kokią tau atgailą skirti?— sako kunigas.

— Duok kuo sunkiausią, aš vis tiek atliksiu.

— Aš ne toks baidus, kaip tau atrodau. Duosiu tau pačią leng-

viausią. Aš tuoj eisiu mišų laikyti, o tu palipk ant vargonų. Kai vargamistra sakys tris sykius Šventas, pakartok ir tu tą patį.

Velnias linksmas užsoko ant vargonų ir trynė rankas iš džiaugsmo: tai lengvai atliko velykinę. Atėjo vargonininkas ir nustebo: nepažįstamas žmogus. Kalbina jį, bet šis nė mur mur, tik šypsosi ir barzdą glosto.

Vargoninkas pradėjo mišias ir užgiedojo Šventas. Ir velnias kad atsikvėpė, kad paleido balsą, sudrebino net bažnyčios mūrus ir prie altoriaus žvakių vos neužpūtė.

— Tai geras giedorių, — pagalvojo vargonininkas ir pasakė: — tik ne taip stipriai, ausis apkur-tinsi.

Velnias vos ištare pirmą kartą šventas, visas įkaito. Užtraukė ir antrą kartą su vargonininku, bet jau tyliau. Ir taip jis įkaito, suprakaitavo, kad trypė kanopom ir norėjo uodegą išsitraukti ir nusišluostyti veidą, bet pagalvojo — tuoj atspės, kas jis, ir nebus atgailos atlikęs. O kai trečią kartą išsižiojo pasakyti Šventas, tuoj sulėkė daugybė velnių, čiupo jį ir išsinešė. Beskubėdami susmuko jie į bažnyčios bokštą ir, neturėdami kur dėtis, nugriovė jį ir nulėkė kaukdam į pragarą, kur duris pagaliu užramstė, kad vėl koks velnias nepagalvotų apie velykinę.

(Lietuvių liaudies pasaka)

c) būrelio valdybos narių pavardės ir adresai; d) narių skaičius, atskirai berniukų ir atskirai mergaičių.

Be būrelių pranešimų bei ryšio CV yra bejėgė, todėl prašoma bent kas mėnesį suteikti žinias apie būrelio veiklą.

Mūsų darbas yra sunkus, mūsų eilės retos. Tačiau mūsų siekliai yra kilnūs ir šventi. Išeikime su pilna drąsa ir energija į garbingo darbo lauką. Argi mes, kurių širdyse ruse-na šventas Katalikiškas Tikėjimas ir kurie taip ilgamės prarastos tėvynės ir jos kentėjimais gyvename, galėtume ramiai žiūrėti į benutolstantį nuo mūsų idealų jaunimą? Kas bus atsa-

kingas už mūsų jaunimą? Mes patys. Perilgai jau dėsime, bet dar nėra visiškai vėlu. Padvigubinkime jėgas ir ištvermę, telkime visus į šią garbingą kovą, ir Dievo Palaima bus su mumis.

Adomas Viliušis,

MAS Centro Valdybos Pirmininkas

Kun. Petras Gedvila,

Jaunesn. Moksl. At-kų Vadovas

Moksleiviai ateitininkai seniau

1927-28 m. kuopų buvo 68, narių apie 6000. 1927 m. baigė aukštesniąsias mokyklas apie 300 at-kų. 1928-29 m. kuopų buvo 94, 1929-30 — 77 kuopos su 5400 narių.

LIETUVIŠKI MARGUČIAI

Lietuvoje velykinį stalą puošdavo gražiai išmarginti kiaušiniai — margučiai. Ar taip daroma ir dabar, stinguame tikrų žinių. Galimas daiktas, kad ir tose skurdžiose sąlygose, kuriose dabar gyvena suklektyvintas lietuviškas kaimas, vieną kitą margutį jis nusidažo.

Paprotys Velykoms dažyti margučius yra Lietuvoje gana senas. Sunku ir jo pradžią atsekti. Senuose raštuose užtikame žinių, kad jau prieš kokius 400 metų Lietuvoje margučiai buvo dažomi. Dar anksčiau juos turėjo lenkai ir ukrainiečiai, kurie anksčiau už lietuvius priėmė ir krikščionybę. Mat, paprotys Velykoms turėti kiaušinių rišasi su Kristaus prisikėlimo švente — tikėjimu, kad žmogus naują gyvybę prasimuš iš kapo.

Didžioje savaitėje lietuviai jau rūpinosi pasidaryti gražių margučių. Tai buvo daugiausia mergaičių darbas. Seniau jos dažomus kiaušinius merkdavo į svogūnų luobelės ir alksnio ar beržo žievelės. Kiaušiniai nusidažydavo tamiai rusva arba šviesiai gelsva spalva. Kad būtų magesni, buvo išrašomi vašku, prieš dedant juos į karštą spalvotą vandenį. Spalvos tada kiaušinio "nekasdavo" — nutirpusio vaško vietoje likdavo baltos žymės: taškučiai, ruoželiai, koks nors raštas, paimtas iš juostos ar audklo, eglutės, saulutės, ratukai. Galima buvo tai padaryti ir kitaip: smailiu koku daiktu išdrožinėti. Ką anksčiau tamsi spalva geriau atmušdavo šviesius ruožus, tai kiaušiniai ir būdavo dažniau nudažomi rusvai. O kai gaudavo paskui krautuvėje dažų, margučiai pasidarė įvairiaspalviai.

Margas tas jo rūbas daug kam patraukė akį. Margučiai pradėti rinkti ir laikyti muziejuose, kaip mūsų liaudies meno pavyzdžiai. Vienas iš didžiausių margučių rinkėjų buvo Tadas Daugirdas. Jis buvo surinkęs apie 5000 įvairių velykinių margučių. Vėliau margučius yra rinkęs dail. B. Buračas. Pirmasis jau seniau yra miręs, antrasis tebegyvena Lietuvoje.

Ar žinai, kad

Danguolė Sadūnaitė

ŽIBUTĖ

Tyra, kaip rytmečio rasa,
Skaistesnė už aušrinę —
Likai, žibute, tu mažą
Pasaugot mūs tėvyne.

Kol aš svetur esu viena,
Kol skauda man krūtinę —
Žibute, būki tu gera,
Paguoski mūs gimtinę.

Tyra, kaip rytmečio rasa,
Skaistesnė už aušrinę,
Neverk, žibute, tu mažą,—
Sugrįšim į tėvyne.

... Maža dama iš Didž. Britanijos — 3 m. Anne Smith yra išdidi netikrų dantų savininkė, nes jos tikrieji dantukai visi sugedo nepataisomai.

... Texas valstybėje "Star Telegram" laikraščio 100 metų gyvavimo sukakusių proga išėjo vienas šio laikraščio numeris iš 480 puslapių ir svėrė 3,5 kg.

... Tsong Jam iš Szigaste, Tibetė, 87 m., per 40 metų kiekvieną minutę, atlikusią nuo miego, be pertraukos suko maldos malūnėlį, kokį tame krašte vartoja. Per tą laiko tarpą jis suvartojo 1.087 tokių malūnėlių.

... Pirmasis niekieno-kraštas, vardu Maargordil miškai, Prancūzijoje, buvo norėtas pasisavinti dviejų kaimyninių miestų. Byla tęsėsi 648 m.

... Chung Kang iš Anyang, Kinija, už žmogaus nužudymą gavo keičiausią bausmę: per 41 m., kiekvieną dieną, išskyrus tas valandas, kada miegojo, jis turėjo nešioti ant lazdos pamautą nužudytojo apsiaustą ir jo atvaizdą.

... Ormuzo sala Persų Golfe 16 mylių ilgumo ir 300 pėdų aukštumo virš jūros lygio, yra sudaryta iš grynų druskos.

... gyvatės neturi klausos — jos tik reaguoja į optinį patraukimą.

... Eton College, Anglijos garsiausioje mokslo įstaigoje vietos užsakytos jau iki 1960 metų.

... naturalus ledas tirpsta greičiau nei dirbtinas, nes jame yra daugiau oro.

... Kirgizų tautelės Singkiange, Kinijoje, moterys nešioja bandžus po savo smakrais, nes prieš 350 metų jų mylima karalienė Tamar kentėjo nuo dantų skausmų.

... James Brindley, gyvenęs 18 šimt., Anglijos neraštingasis genijus, niekad neišmoko rašyti ir skaityti, bet buvo didžiausias inžinierius, pastatęs 365 mylių kanalų, jų tarpe ir garsųjį Manchesterio kanalą, visiškai nedarydamas jokių apskaičiavimų ant popieriaus.

... kregždės prie palankaus vėjo gali pasiekti 300 km. greitį per valandą.

Dėkinga širdis yra ne tik didžiausia dorybė, bet ir motina visų kitų dorybių.
Cicero

Žmogaus lengvamanumas, tamsumas, apsilaidimas ir silpnadvasiškumas stato mūro sieną tarp jo ir viso to, kas yra prakilnu, gilu, protinga, gera ir didu.
Whipple

SPORTAS

APIE STALO TENISĄ

J. Šoliūnas

Atrodo, jog stalo tenisas, taip vadinamas "ping-pong", yra žinomas ne tik sportininkų, bet ir sporto mėgėjų tarpe. Pastarieji tačiau gi gal ne visiškai yra susipažinę su šio sporto detalėmis ir pagrindinėmis taisyklėmis, nors dažnai su malonumu ir kartais net su entuziazmu stebi, kaip du sušilę žaidėjai, perskirti ilgo stalo, svaidsosi baltu sviedinuku, ir tai ne ranka, o kažkokiu "kastuvėliu". Pašaliniam stebėtojiui gal ir atrodo, kad tai viskas. Neišskiriant to fakto, kad stalo tenisas yra vienas iš įdomiausių ir judriausių žaidimų, norisi pažymėti ir tai, kad jis turi kelių dešimčių metų istoriją, griežtai nustatytas taisyklės ir gausų mėgėjų būrį.

Palyginus su futbolu, beisbolu, tenisu etc., stalo tenisas yra dar labai jaunas. Atsirado jis, kilęs iš lauko teniso, maždaug 1899-1904 metais, ir jo gimtinė Anglija. Tame laikotarpyje veik kiekvienas anglas žaidė "ping-pong". Visame krašte ėmė dygti stalo teniso draugijos, tačiau ilgainiui vistiek ir jų ruošiamos arbatėlės nepajėgė išlaikyti šio naujo žaidimo populiarumo, nes žaidimui trūko pačių svarbiausių dalykų: įrankių ir taisyklių. Kyla klausimas, kaip galėjo žaisti be nustatytų įrankių, o dar labiau — be taisyklių? Pagaliau 1926 m. Berlyne, Vokietijoje, buvo įkurta tarptautinė stalo teniso sąjunga, kuri ten pat nustatė ir priėmė žaidimo taisykles bei priemones. Nuo to laiko kelias stalo teniso buvo paruoštas. Dar tais pačiais metais Londone, Anglijoje, įvyko pirmosios tarptautinės varžybos, kuriose dalyvavo atstovai iš Austrijos, Čekoslovakijos, Danijos, Anglijos, Čekoslovakijos, Danijos, Anglijos, Švedijos, Vengrijos ir Vokietijos. Šios varžybos davė pradžią tradicijai kiekvienais metais surengti pasaulines stalo teniso pir-

menybes, kurios neįvyko tik 1940-1942 m., antrojo pasaulinio karo metu.

Šiandien Tarptautinei Stalo Teniso Sąjungai priklauso virš 30 tautų. Pajėgiausi stalo tenisininkai yra europiečiai, kurie jau eilę metų pirmąją įvairiose varžybose. Tačiau šioje srityje vis žymesni darosi azijatų tautų atstovai, iš jų ypač entuziastingi — japonai. Neseniai iš Japonijos grįžęs amerikietis pasakoja, jog japonai, neturėdami pakankamai teniso stalų, treniruojasi net po šešis žaidėjus prie vieno stalo! Gi ir paskutinėse pasaulio pirmenybėse, įvykusiose 1952-1953 m., beveik visas pirmąsias vietas laimėjo japonai. Iš europiečių stalo teniso meistrų geriausi yra vengrai. Įdomu būtų paminėti kelias pavardes: vengrai — Sido, Soos, Ferensido; čekoslovakai — Vana, Andreadis, Slar; anglai — Bergmann, Leach; amerikiečiai — Miles, Cartland, Reisman; japonai — Satoh, Fujiji, Hayashi. Moterų stalo tenisininkių tarp paminėtinos yra: vengrė G. Farkas, rumunė A. Roseann, amerikietė T. Neuberger, japonės T. Nishimura ir S. Narahara. Tai vardai, kurie šiuo metu vėrauja stalo teniso pasaulyje.

Įdomu pažymėti tai, kad lietuviai irgi laikomi vieni iš stipresniųjų stalo teniso srityje. Nors tremtyje neturime nei vieno, kuris galėtų prilygti aukštai europiečių klasei, paskutinėmis žiniomis iš už "geležinės uždangos" paaiškėjo faktas, jog 1952 metų Sovietų Sąjungos stalo teniso pirmenybėse pirmą vietą laimėjo lietuvis A. Saunoris. Turint prieš akis minėto krašto didumą ir iš to išplaukiantį jėgų pasirinkimą, belieka tik nuoširdžiai didžiulotis savo tautiečio pasiekta pergale.

Tremtyje tačiau, išskyrus keletą šios sporto šakos meistrų Amerikoje, Australijoje ir kt., jaučiama bendra tendencija užmiršti šį sportą. O tas reiškinys yra nepateisinamas, nes stalo tenisas nereikalauja nei daug erdvės, nei įvairiausių priemonių. Be to, atrodo, nebus per daug pasakyta teigiant, jog jis yra vienas iš naudingiausių ir estetiškiausių sportų: čia nereikia nei brutalaus fizinės jėgos nei per daug sudėtingų kombinacijų. Taip pat nėra ir to fizinio kontakto su priešininku, kuris randamas krepšinyje, futbole, beisbole, tinklinyje, ir t.t. Patvarumas, greita orientacija, geras žvilgsnis — štai stalo tenisininko ypatybės ir privalumai.

TAI YRA CINERAMA

New Yorke prie didžiojo Brodvėjaus yra teatras, kuriame šešioms mėnesiams į priekį išparduotos visos vietos. Ten rodomas filmas. Tačiau visiškai naujas ir nematytas filmas, kuris žiūrovą iškelia iš jo kėdės ir pasodina į pirmąjį kalnų traukinio vagonėlį. Kalnų traukinys lekia vingiais žemyn, kopina aukštyn, vėl leidžiasi, o žiūrovai klykia iš baimės ir džiaugsmo, ir visų rankos stipriai įsikabina kėdžių atramų. Tai yra Cinerama — vienas iš paskutiniųjų išradimų filmo pasaulyje.

Cinerama nėra taip vadinamas trijų matavimų (stereoskopinis) filmas. Vaizdo gilumas ir tikrovės jausmas sukeliamas visiškai kitokiu principu. Paprastai žmogaus

akies žvilgsnis į plotį pasiekia apie 165°, o į aukštį — apie 60°. Žiūrėdamas į kokį nors daiktą, žmogus netiesioginiai mato ir kitus daiktus, esančius į kairę ar į dešinę, aukščiau ar žemiau stebimo objekto. Toks platus matymo laukas ir netiesioginiai matomi objektai žmogui padeda pajauti perspektyvą ir tiksliai nustatyti savo paties padėtį aplinkoje. Tuo tarpu kai paprastas filmas ekrane tesugeba parodyti tik mažą, įrėmintą aplinkos vaizdą, Cinerama visiškai priartėja prie žmogiškosios akies matymo pločio. Jos foto kamera siekia 145° horizontaliai ir 55° vertikalčiai.

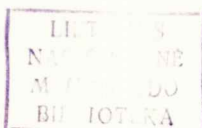
Nuotraukos daromos trimis objektyvais: vienas jų fotografuoja tiesiog į priekį, kiti du pasukti 48° kampu į šonus. Kiekvienas objektyvas nufotografuoja skirtingą vaizdą ant atskiros 35 mm spalvoto filmo. Tad ir kino salėje reikalingi trys prožektoriai, (jie tam tikrų prietaisų pagalba tarp savęs labai

tiksliai suderinti), kurie milžiniškame ekrane tuos tris skirtingus vaizdus sulipdo į vieną. Tas trijų dalių sujungimas nėra dar visiškai tobulas, ir kartais jaučiamas nežymus šokinėjimas.

Išgaubtas Cineramos ekranas yra beveik 6 kartus didesnis už paprastą kino ekraną. Maždaug 17 m. pločio ir 8 m aukščio. Jo paviršius nėra lygus, bet sudarytas iš 1100 statmenų juostelių, kurių kiekviena sudaro statmeną kampą su atitinkamu prožektorium. Tuo būdu išvengiama šviesos atspindžio.

Prie tikrovės jausmo sudarymo prisideda ir speciali garsų pavaizdavimo sistema. Fotografuojant cineraminį filmą garsas būna užregistruojamas šešiais mikrofonais atskiruose garso filmuose. Kino salėje yra įrengti 8 garsiakalbiai, išdėstyti įvairiose salės vietose. Atitinkamai pagal vaizdą ir garsas sklinda iš įvairių pusių. Todėl kai ekrane rodoma procesija bažnyčio-

(Nukelta į 94 psl.)

— CIUKAS DĒLIS —

AR ŽINAI, KAD

Ar žinai — nebēr studenčių,
Kur dažytus raudonai?
Nesidažiusios iškenčia —
Ir visvien kaip jazminai!

Ar žinai — moksleivių centras
Bankrutuoja suvisai?
Kad New Yorke kurias antras,
Ir sudaro jį vaikai?

Ar žinai, kiek daug studentų
Susikūrē jau šeimas?
Ir kad markē jū jau krenta
Pas klebonus ir mamas?

Ar žinai, kad kitā karā
"Kreivų šypsenų" nebus?
Viejoj jū — minčių pažerta,
Kaip reik auklėti vaikus?

Ar žinai, kad Jolē Nelē
Jau daugiau neberašys?
Kažkur kažkas susivēlē —
Nebeaiški ateitis.

Ar žinai, kad Ariaus Vydo
Nebebus eilių čionai?
Atgailauja, kam paklydo
Ir kam rašē nerimtai.

Ar žinai, kad nuo birželio
Nebeleisim "Ateities"?
Trūksta popieriaus viršeliui
Ir jo gauti nēr vilties.

Ar žinai — nebus stovyklų,
Nei ant ežero dainų?
Šimet prausimės prausykloj
Ir dainuosim po dušu.

Ar žinai, kad greit kils tvanas?
Bus visi šlapi, drebēs.
Ir Čikagos Don Žuanas
Jau daugiau nebemylēs?

Ar žinai, kad šimet veikia
Sendraugiai senos kartos? —
Ar kas prašo, ar nereikia,
Dešimtinę paaukos.

Ar žinai, veikėjau uolus,
Kad balandis šis mėnuo,
Kad ant kalendoriaus kuolas
Ir tad eilēs šios vanduo?

Jonas ateina pas Jonaičius į svečius. Jonas vis sėdi ir sėdi. Darosi vis vėliau ir vėliau. Pagaliau ponias Jonahtienē žiovaudama pasižiūri į laikrodį, pasikelia ir atidaro langą. Jonas žiūri, dantimis kalendamas:

— Bet ponias, tokiaime šaltyje...
— Taip, tai taip, bet mes visada prieš pat miegą atidarom langą.

— Šitame slėnyje kadaise buvo didelis ir gilus ežeras.

— O kur jis dingio?

— Kadaise jame nuskendo laivas su labai dideliu sugeriamo popieriaus krovinium.

— Aš tau galiu tik vieną pasakyti: mūsų vaikutis kiekvieną dieną darosi vis panašesnis į tave.

— Taip? Ką gi jis vėl padarē?

Į bepročių sanatoriją atvežē naują pacientą. Kambaryje, į kurį jis patalpinamas, jau gyvena vienas piliētis. Abu išsikalba. Išsiaiškina, kad naujai atvykęs mėgsta rašinėti ir kaip tik tuo metu turi su savimi du romanus. Paprašytas duoda savo kolegai vieną iš jų paskaityti ir pareikšti savo nuomonę. Draugas skaito visą savaitę. Perskaitęs tačiau jis nėra visiškai patenkintas — esą romane per daug veikėjų ir per mažai veiksmo. Tas pats ir su antra knyga. Ją beskaitant, vieną dieną užaina gydytojas. Nustebęs klausia jis:

— Kam gi judu skaitote tą telefono abonentių knygą?

Garsi prancūzė dainininkė Yvette Guilbert nepasizymėjo grožiu. Tiesą kalbant, ji buvo tiesiog negraži. Tačiau ji dėl to ne tik nenusiminė, bet truputį net ir didžiavosi. Kartą vienoje draugijoje ji susitiko su žymiu anglų rašytoju Oscar Wilde.

— Aš esu negražiausia moteris visoje Prancūzijoje, — šypsodamosi pareiškė p-lė Guilbert.

Visuomet džentelmenas, Wilde pa-bučiaavo jai ranką ir atsakė:

— Visame pasaulyje, madam — visame pasaulyje!

Garsusis Gall, kuris iš žmogaus kaukuolės formos galėdavę spręsti apie žmogaus būdo savybes, apilankė kartą viename beprotnamyje. Vienas pacientų, labai protingos kalbos ir elgsenos piliētis, pasisiūlė svečiui aprodyti pastatą ir supažindinti su jo įnamiais. Gall, ištikimas savo gabumams, apčiupinėjo šio pastarojo galvą ir nustebęs tarė:

— Aš negaliu rasti nei menkiausio beprotystės pėdsako jūsų galvoje. Kokiu gi būdu tamsta patekai į šią ligoninę, visai neturėdamas kvailumo organo ir kalbėdamas visiškai protingai?

— Aš tam tikiu, profesoriau, — atsakė tas žmogėnas, — nes toje galvoje, kuri dabar ant manųjų pečių yra, jūs tikrai nerastit beprotystės žymių. Tai visiškai ne mano galva. Man šitą uždėjo po to, kai mano tikrąją revoliucijos metu nukirto.

KREIVOS ŠYPSENOS

Jaunas, labai daug ir labai gerai apie save galvojantis artistas, sekantį rytą po savo debiuto išėjo su draugu pasivaikščioti. Staiga nuo vieno balkono jam ant galvos plumptelėjo gėlių vazonas. Giliai su'audintas artistas tarė savo draugui:

— Ar jums neatrodo, kad žmonių susižavėjimas jau per toli eina?

Geriausias apsigynimas

Garsus italų rašytojas Cesare Cantu turėjo daug draugų ir daug priešų, kurie jį stipriai puolė. Vieną dieną jis pagalvojo: manau, kad savo priešams dar labiau patikčiau, jei nuo!at su jais ginčyčiaus. Tada neliks man visai laiko rašyti, ko labiausiai ir nori mano priešai.

Taip rašytojas su jais ir nesiginčijo.

Geriau vėliau

Kartą bankininkas Rotschildas paklausė garsų dailininką Renoirą:

— Meisteri, aš norėčiau savo naujame name salono sieną papuošti didele freska. Pasakyk man, ar nereikia prieš tai sieną baltai nudažyti?

— Kas pieš freską? — paklausė Renoiras.

Rotschildas paminėjo pavardę vieno žinomo dailininko, kuris tačiau kaip menininkas buvo nevertinamas.

— Tad aš jums patariu, — atsakė Renoiras, — sieną baltai nudažyti vėliau, kai jis bus baigęs savo darbą.

Ciukas Dēlis

ŠIMTAKART IR VIENĄSYK

Ach, užtemo mano akys —
Negaliu matyt.
Šimtas saulų, šimtas žvakių,
Ir nuo šimto štai apakęs —
Nebgaliu matyt.

Ach, apkurto mano ausys —
Negaliu girdėt.
Šimtą paskaitų išklauses,
Šimtą šuvių kurtiniausių —
Nebgaliu girdėt.

Ach, apsalo širdis mano —
Negaliu mylēt.
Vieną kartą prie fontano,
Subyrėjo meilė mano —
Nebgaliu daugiau mylēt.

DARBAI ŽMONĖS

VYDŪNUI MIRUS

Šiomet būtume minėję Vydūno 85 metų amžiaus sukaktį, bet mirtis nukirto jo gyvybės siūlą vienu mėnesiu anksčiau. Vasario 20 dieną, šiaurės Vokietijoje mirė didysis mūsų tautos gaivintojas, visu savo gyvenimu ir savo raštais kovojęs už žmogaus ir lietuvių tautos dvasinę laisvę. Gyvendamas lietuvių tautos pakraštyje, ant ribos, kur susikerta lietuvių ir vokiečių interesai, Vydūnas buvo lyg tas „ažuols ten prie Nemunėlio“, budriai stovįs lietuviybės sargyboje. Jis, iš praeities sau stiprybės pasisemdamas, stiprino ir lietuviškąją dorinę dvasią, kovojo prieš Piktą, kuris sunaikinęs žmogų tuo pačiu pakerta ir Tautos jėgas.

Vydūnas paskelbė laisvojo „saužmogaus“ idealą. Tai toks žmogus, kuris savyje jaučia ne kūną, bet dvasią, ir savo dvasios neleidžia niekam pavergti. „Sau — žmogus“ turi šviesti savo dvasia, vis labiau tobulėti ir kilti į Dievybę. O kelias iki Dievybės būtinai turi eiti per savo Tautą. Tad ir žmogus, norėdamas pasiekti aukščiausiojo tobulumo, turi įsijungti į svarbiausius tautos reikalus, jis negali pamiršti ir aplenkti savosios tautos kultūros, papročių, kalbos, religijos — visos Tautos dvasios. Štai Vydūno žodžiai: „Tu, persiskyręs su bočių tėvyne, esi negyvas“. Šie žodžiai ypač atmintini mums šiais laikais, kada gyvename tarp tiek daug pavojų prarasti savo tikrąjį lietuvių kelią, kada taip sunku išlikti tais garbingaisiais „sau — žmonėmis“.

Vydūnas (jo tikroji pavardė buvo Villius Storasta) gimė 1868 m. kovo 22 d. Jonaičiuose, šilutės apskr. Savo studijų sritimi Vydūnas pasirinko rytų kalbas ir rytų tautų kultūrą. Jis ilgą laiką mokytojavo Tilžėje ir Berlyno universitete skaitė lietuvių kalbos paskaitas. Dar pereinamojo amžiaus pabaigoje pradėjo rašyti. Iš pradžių įvairius scenos veikaliukus, kuriuos Lietuvių Giedotojų Draugija, jam pačiam režisuojant, vaidindavo. Vydūnas net ir muziką savo misterijoms sukomponuodavo ir pats chorui dirigavo. Štai keletas Vydūno misterijų bei kitokių raštų, jam žinusių jį mūsų literatūroje: Prabo-

čių Šešėliai, Žvaigždžių Takais, Vergai ir Dykiai, Amžina Ugnis, Jūrų Varpai. Vydūnas buvo ir savotiškos filosofijos kūrėjas. Tiesa, ta jo filosofija dažnai paremta rytiškiu misticizmu, bet joje žmogus iškeliamas ir skatinamas tobulėti iki aukščiausiojo Tikslų — Dievybės. Savo mintijimus Vydūnas yra išdėstęs knygose: Visatos Sąranga, Tautos Gyvata, — bet jie ryškiai pastebimi ir jo draminiuose veikaluose.

Visus savo raštus Lietuvoje Vydūnas spausdindavo specialiu raidynu ir naudodavo savą rašybą. Visa tai jo raštams suteikdavo kažkokio originalumo ir kilnumo. Sa-

vo privačiame gyvenime Vydūnas griežtai laikėsi to, ką jis skelbė. Jis buvo visuotinas vegetaras, mitybą vien tik vaisiais, daržovėmis ir riešutais. Savo tokiu asketiniu gyvenimu jis tikrai buvo pasidaręs „sau — žmogus“ ir savo dvasią iškėlęs žymiai aukščiau kūno.

Vydūnas buvo ir pasaulinio rašytojų klubo PEN narys. Paskutiniu laiku, kartu su kitais tremtiniais, pasitraukęs iš gyvenamųjų namų į vakarus, gyveno Vak. Vokietijoje, iš kur dar dažnai savo žodžiu ar raštu prabildavo į lietuviškąją visuomenę.

J. B.

—O—

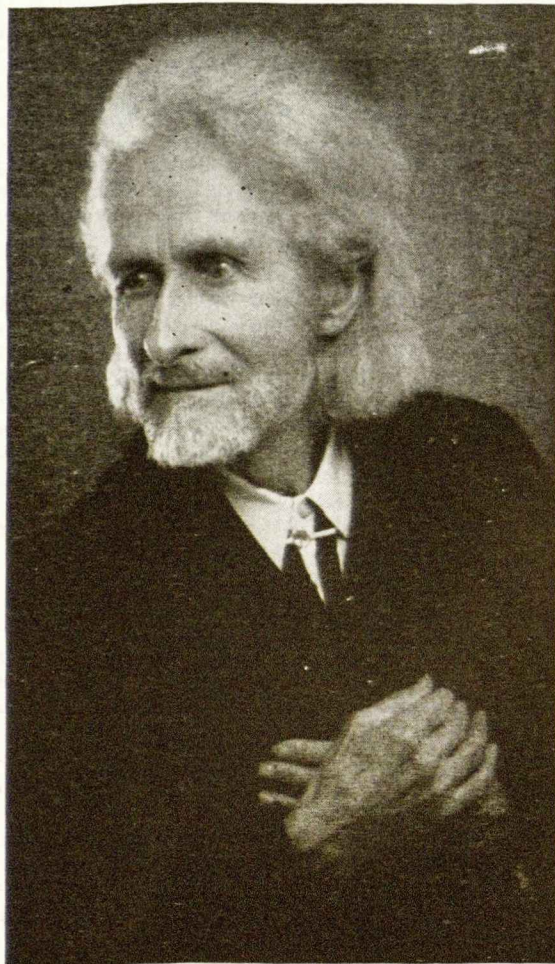
• Dar 42 lietuviai studentai studijuoja Vokietijos universitetuose. Jų šalpa pradėjo susirūpinti buvusieji Balfo stipendininkai. Pirmąją pradžią padarė buv. Insbruko u-to studentai, dabar gydytojai ir kt. profesijų žmonės.

• Lietuvos Skautų S-ga šiomet švenčia savo 35 metų sukaktį nuo organizacijos įsisteigimo. Šalia kitokių tos sukakties paminėjimų Amerikos ir Kanados skautų rajonai rengia bendrą jubilėjinę skautų stovyklą prie Niagara Falls.

Vydūnas

1953.II.20

1868.III.22

Aidų klišė

STUDENTAI KATALIKAI EUROPOJE

SAS Centro Valdybos užsienių skyrius dar prieš Kalėdas visoms Pax Romanos studentų sąjungoms, (tokių yra virš 70), išsiuntinėjo laiškus, kviečiančius tas sąjungas informuoti ateitininkus apie savo veiklą bei siųsti skyriui savo periodiką. Savo ruožtu, užsienių skyrius pažadėjo su tomis sąjungomis koresponduoti bei siuntinėti joms savo angliskąjį biuletinį. Šitoks bendradarbiavimas ir yra viena iš užsienių skyriaus užduočių, kaip p e r n y k š t i s Pax Romanos kongresas Kanadoje apibrėžė. Į skyriaus kreipimasi jau gauta eilė atsakymų iš įvairių kraštų; iš tų laiškų bei atsiųstų leidinių galima susidaryti vaizdą, kaip įvairiose šalyse studentai katalikai veikia. Šituo vaizdu ir norime čia su visais pasidalinti.

Norvegijoje tėra iš viso labai mažas katalikų skaičius (maždaug vienas iš tūkstančio). Tad ir studentų veikimas gyvenis tik sostinėje Oslo. — Čia kas mėnuo renkamas, kartais ir vieši susirinkimai surengiami. Nariai tarpusavy palaiko glaudų draugiskumo ryšį dažnuose "salioniniuose" susibūrimuose. Pavieniai gi, ne Oslo gyvenantieji, bendradarbiauja danų katalikų studentų laikrašty "Litterae", kuris yra bendras danų, norvegų, ir švedų leidinys. Tų keturių tautų katalikai studentai kas du metu turi savo kongresą. Mums rašęs kunigas sakosi savo metu Prancūzijoje pažinęs tris lietuvių dominikonus tėvus: T. T. Žiūraitį, Grigaitį, Rutkauską. Apie Lietuvą daug žinąs ir lietuvių dabar užjaučiąs.

Airiai skirsto savo darbą į du atvejus: kasmet rengia didelį bendrą kongresą, kuriame būna ideologiniai kursai, paskaitos, diskusijos, nutarimai, rinkimai, vieši pasirodymai. Kita darbo dalis — kasdieninis apaštalinis smulkesniuose vienetuose, kurie darbą pasiskirsto, pasidalindami į įvairius būrelius, pav. yra šv. Vincento ratelis (gailestingiems darbams), krikščioniškosios tiesos studijų ratelis, abstinentių, ir t. t. Įdomu, kad šiuo metu viena iš didžiausių airių problemų yra savosios galų kalbos išlaikymas. Yra ratelių tai kalbai puoselėti, bet šiaip jau niekas nenori gališkai kalbėti, o ypač jaunimas kalba angliškai.

Ispanai turi kelias studentų katalikų sąjungas. Mums parašiusioji sąjunga susiskirsčiusi į vienetus vyskupijomis, o tie — į miestų ir parapijų grupes. Studentai ir studentės turi savo atskiras to pat vardo sąjungas. Šitoks susiskirstymas būdingas ir beveik visoms Lotynų Amerikos kraštų sąjungoms.

Portugalai įdomiai tvarko savo pasauliūrinio lavinimosi programą. Kasmet suvažiavimuose nariams duodamos užpildyti ilgokos anketos (nvardinės — anonimiškos). Jomis atsiklausiama, kokioms mokslo, meno sritim narys įdomaujasi, kokius autorius skaito, kokios tikėjimo dogmos sunkiausiai suprantamos ir kurios iš jų labiausiai nekatalikų puolamcs bei sunkiausia apginti, ir t. t. Pagal duomenis iš šių anketų tvarkomos sąjungos programos, rengiami kursai, rašomi straipsniai, keliamos diskusijos.

Austrai rašo siuntinėsią savo "Blætter" ir dėkoja už mūsiškį biuletinį. Jiems, sako, įdomu esą sekti lietuvių tautos vargus ir problemas,

nes tie patys vargai galį neužilgo ir juos pačius užklupti.

Vokietijos studentai tiesioginiai dar neatsiliepė. Iš skyriaus bendradarbio ten sužinome, kad šiuo metu vokiečių veikla nekažinkokia. Štai katalikų medikų suvažiavime (jų yra apie 250 iš viso) tedalyvavo 20 ir trys ateitininkai. Kita gi organizacija, kuri buvo pasinešusi rengti partizanų karo atvejui, dabar išgyvena krizę, nes valdžia kaltina juos nazizmu.

Gavome ilgesnį laišką ir iš latvių "Dzintars" pirmininko J. Triznos, gyvenančio Belgijoje, kuris dabar yra egziliinių sąjungų atstovas Pax Romanos direktoriute. Jis pažadėjo išleisti atsišaukimą į narius, kad su ateitininkais, kur tik įmanoma, bendradarbiautų. Būtų gražu, kad ir mūsiškiai studentai savuose universitetuose ir miestuose užmegztų ryšius su vietos latviais gintariečiais, kur tik šių yra.

A. Suž.

JAUNIMAS PASAULYJE

Australija — Šio krašto jaunimas neseniai pradėjo kovą prieš nemoralią spaudą. Išsiuntinėta šimtai laiškų įvairių žurnalų redakcijoms bei leidėjams. Šioj kovoj taip pat susirišta su daugeliu skaityklų bei organizacijų.

Australija. Australijos Katalikų Studentų Sąjūdis yra atkreipęs didelį dėmesį į filmo reikšmę jaunimui. Tuo reikalu neseniai išleistas net specialus leidinys, kuriame iškeliama filmo problemos.

Prancūzija — Švietimo ministerija ir daugelis gydytojų susirūpino studentų sveikata. Neseniai Paryžiuje vyko pasitarimai, kaip geriausiai galima apsaugoti jaunuolių fizinį stovį. Šioje studijose dalyvavo garsių medikų iš 18 kraštų. Pirmininkavo Prancūzijos švietimo ministeris.

Prancūzų valdomos Afrikos dalies vyskupai parašė laišką tos srities gubernatoriui, nurodydami priemones, kurių reikia griebtis sunkioms krašto problemoms išspręsti. Vyskupų pasiūlymuose įtrauktas ir jaunimo moralės apsaugojimas bei religinė instrukcija mokyklose.

Vokietija — Vokiečių Katalikiškojo Jaunimo organizacija kasmet surengia dainos ir muzikos studijų savaitę. Paskutinėse studijose, kurias įvyko Haus Altenberg vietovėje, dalyvavo ir 19 svečių iš Belgijos, Olandijos, Austrijos, Ispanijos, Islandijos ir Šveicarijos.

Penktosioms Vokiečių Katalikiškojo Jaunimo namų įkūrimo metinėms

atžymėti šioj vietovėj buvo suorganizuota 512 įvairių kursų bei susirinkimų, sutraukusių 21796 dalyvius. Šiuos namus prie Haus Altenberg yra applanke apie 1500 katalikiškojo jaunimo vadų iš užsienio.

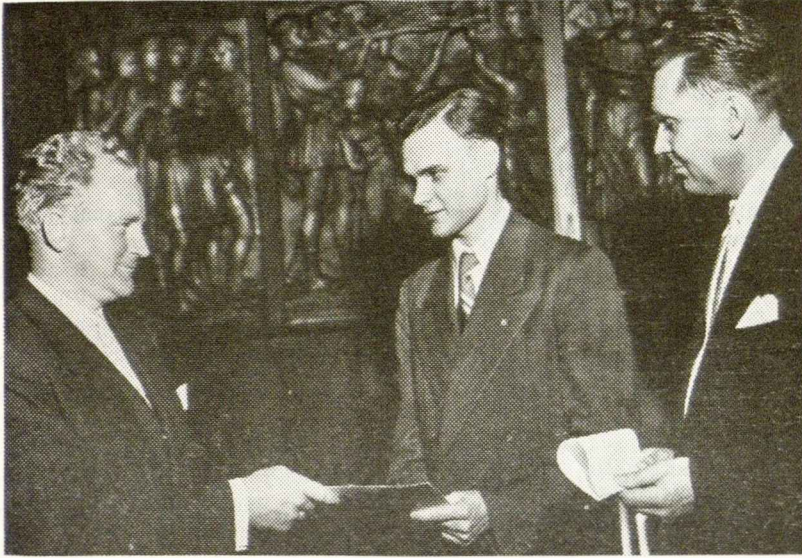
Olandija — Katalikai skautai užsimojo atremontuoti vieną apleistą bažnyčią, kurią jie ryžtasi padaryti dvasiniu savo veikimo centru.

Italija — Italų Katalikiškosios Akcijos Jaunimo organizacija 1952 metais į savo veikimo planus įtraukė pagalbą jauniems darbininkams bei bedarbiams jaunuoliams. Buvo suorganizuoti 75 kursai, apimę daugelį sričių, — pramonę, įvairius amatus, žemę; ūkį ir kt. Juos lankė virš 4000 jaunuolių. Šiais metais šis veikimas dar labiau plečiamas.

Italų Sporto Centras Romoje gyvai rūpinasi jaunimo atletine veikla. Dabar ši įstaiga apjungia apie 40.000 sportininkų, dar nepasiekusių 20 metų.

JAV — Keturiasdešimt šeštas procentas visų katalikų vaikų lankė katalikiškas pradžios mokyklas. Pagal Tautinės Katalikų švietimo Sąjungos (NCEA) apskaičiavimus šiais mokslo metais katalikiškosios vidurinės bei aukštosios mokyklos yra pasiekusios rekordinį savo studentų skaičių — 4 milijonus.

Daugelyj šio krašto katalikiškų kolegijų kasmet rengiamos rekolekcijos studentams. Vienuolynai bei rekolekcijų namai taip pat suteikia galimybes specialioms studentų rekolekcijoms.

Įteikiama "Neries" stipendija. Iš kairės: dr. K. Valiūnas, stud. A. Sužiedėlis, dr. J. Kazickas. Nuotr. V. Maželio, "Darbininko" klišė.

ĮTEIKTA "NERIES" STIPENDIJA

Du New Yorko lietuviai prekybininkai, prasimušę į amerikiečių prekybos sritį, — Dr. J. Kazickas ir Dr. K. Valiūnas — neseniai įsteigė "Neries" stipendijų fondą iš kurio kasmet skiriama stipendija humanitarinius mokslus studijuojantiems. Buvo sudaryta speciali komisija, kuri peržiūrėjusi 32 kandidatų atsiųstus prašymus, šių metų stipendiją — 1000 dol. — nutarė paskirti stud. Antanui Sužiedėliui, studijuojančiam psichologiją Bostono Kolegijoje.

Stipendijos įteikimo iškilmės įvyko New Yorke, Baltic Freedom House salėje, kovo 6 d. Gausiai susirinkę svečiai, įvairūs visuomenės darbuotojai, profesoriai ir studentai buvo liudininkais gražaus ir simbolinio stipendijos įteikimo akto. Buvo išreikšta mintis, kad tas pirmasis pavyzdys patrauktų ir kitus pajėgius lietuvius skirti mokslus einančiam jaunimui stipendijas.

joms Didžiosios Savaitės metu, kur jaunimas būriais važiuoja dvasiniam susikaupimui.

Kinija. Komunistinio jaunimo organizavimas Kinijoje vykdomas pilnu tempu. Paruošta speciali programa ir vaikams, kurie jau nuo 9 metų buriami į komunistinio jaunimo eiles. Tuo pačiu uždarytos ir visos iki šiol dar veikusios kitokios jaunimo organizacijos.

Japonija. Statistikos žiniomis pusė visų Japonijos gyventojų yra jaunesni negu 20 metų amžiaus. Oficialiai pranešama, kad vaikų žemiau 14 metų Japonijoje yra virš 26 milijonų. Tai gi Japonija yra tikrai ateities tauta.

Italija. Ten pastebimas glaudus bendradarbiavimas tarp italų ir prancūzų katalikiškojo jaunimo. Pereitąją vasarą prancūzų jaunimo organizacija "Coerrs Vaillants" savo lėšomis pastatė gražų Paryžiaus Madonos paminklą Romoje prie Italų Katalikiškojo Jaunimo rūmų. Į statulos šventinimo iškilmės buvo atvykusi prancūzų delegacija.

J. A. V. Pereitąjį rudenį Amerikoje įvykusios tautinės katalikiškojo jaunimo savaitės motto buvo U (nitas), S (anitas), A (ctio).

Olimpiniuose žaidimuose Suomijoje laimėjęs 100 m. bėgimą amerikietis Lindy Remigino yra aktyvus Hartfordo katalikų veikėjas ir šv. Patriko parapijos kat. jaunimo org. pirm.

Ispanija — Madrido U-tas suruošė vasarinius kursus užsienio studentams. Jie prasidėjo kovo 1 ir tęsis iki gegužės 30 dienos. Programoje eile konferencijų nagrinėjama literatūra, filosofija, teisė, ekonomija, istorija ir menas. Pramatytos išvykos į kultūros centrus bei žymesnes vietas.

Šveicarija — Ebikono parapijos jaunimas Lucerne padovanojo Taikos Karalienės statulą Mizasawos miestui Japonijoje. Mizasawa turi 40.000 gyventojų, tarp jų 50 katalikų.

Statulos atidengimo iškilmėse miesto burmistras, budistas, pasakė kalbą, kurią atspausdino japonų laikraščiai. Procesijoje dalyvavo daug miesto gyventojų.

Sveicarų Katalikiškojo Jaunimo organizacija 1937 pradėjo rengti kursus, paruošiančius jaunas poras vedybiniam gyvenimui. Kasmet kursų dalyvių skaičius vis augo. Dabar jau yra užbaigti 153 tokio pobūdžio kursai. Juos lankė virš 14.500 jaunuolių.

Azija — Keturiasdešimt procentų visų Azijos gyventojų sudaro jaunimas, nepasiekęs 15 metų amžiaus. 50 milijonų jaunų vyrų ir moterų neturi tinkamo pasiruošimo darbui. Tarptautinės Darbo Organizacijos kongresas, neseniai sušauktas Kandi mieste, Ceilone, bandė išrišti painias Azijos jaunimo ekonomines bei švietimo problemas. Kongrese dalyvavo 22 kraštų atstovai.

Religinis Pasaulis

• Naujasis Jungt. Amerikos Valst. Kongresas kiekviena savo posėdį pradedą malda. Prezidentas Eisenhoweris įsirašė į presbyterionų parapiją Washingtono. Tai pirmasis Amerikos prezidentas, oficialiai prisidėjęs prie religinės bendruomenės.

• Virš keturių milijonų studentų lanko katalikiškąsias Amerikos kolegijas. Dauguma jų katalikų tėvų vaikai. Parapijinėse mokyklose apie 46 % mokinių sudaro katalikų šeimų mokiniai.

MUZIKA

• Paul Badura-Skoda, jaunas (25 m.) austrų pianistas, koncertavo didžiuosiuose JAV miestuose sausio mėn. pradžioje įvyko jo New Yorko miesto debiutas, sutraukęs labai daug publikos ir praėjęs su dideliu pasisekimu. P. Badura-Skoda muzikos mėgėjams yra gerai žinomas per savo įgrotas plokšteles, ypatingai populiarias Amerikoje.

• Anglų kompozitorius Ralph Vaughan Williams, jau 80 m. senelis, parašė savo septintąją simfoniją, kurią pavadino "Simfonia Antarctica".

• Ernest Bloch, modernios muzikos kompozitorius, po trijų metų pertraukos, išėjo viešumon su savo nauju kūriniu — Stygų kvartetas Nr. 3, kuris muzikos kritikų buvo labai palankiai priimtas.

• Metropolitan Opera New Yorke šį sezoną pastatys anglų kalba Igor Stravinskio operą "The Rakes Progress". Taip pat su dideliu pasisekimu praėjo Mussorgsky "Boris Godunov" premjera. Ilgai jieskojusi, Metropolitan Opera vyriausiam vaidmeniui atlikti pagaliau surado kanadietį George London, kuris savo balsu ir vaidyba pajėgė gana įtikinančiai sukurti šį didingą slavišką charakterį.

• Milano La Scalos Rossini operos pastatyme pirmą kartą La Scalos istorijoje vyriausią vaidmenį atliko negrė solistė — koloraturinis sopranas Mattiwilda Dobbs, 27 m., kilusi iš Atlanta, Ga, JAV.

• Sergej Prokofjiev, 61 m., vienas iš Rusijos žymiausių kompozitorių, mirė kovo mėn. Maskvoje. Muzikos pasaulyje jis buvo žinomas savo kūriniais kaip "Meilė trims apelsinams", "Petras ir vilkas" ir kt.

IŠ ISPANŲ LITERATŪROS

Prieš porą metų jauna ispanų rašytoja Carmen Laforet pagarsėjo savo romanu "NADA" — "Niekas", kurį vertindami kaikurie kritikai atsisakė patikėti, kad jo autorė yra jauna mergaitė. Pernai pasirodė jos antrasis romanas "LA ISLA Y LOS DEMONIOS" — "Sala ir demonai".

Šio romano veiksmas vyksta Kanarų salose ispanų pilietinio karo metu. Svarbiausioji veikėja 16 metų Marta Camino, ieškodama savo idealo, stengiasi ištrūkti iš namų aplinkos, kur "nė vienas nenori paaukoti aukštesniam tikslui savo mažų, praeinančių troškimų, savo tingumo ir savo aistrų". Už vienišos, užsidariusios mergaitės pečių vystosi niūri šeimos tragedija — tai lyg ir fonas visam kūrinui, drauge su užgesusiais salos ugnikalniais, kaktusais ir uolomis, kur tebe gyvena legendariniai demonai. Pilietinis karas šiame kampelyje jaučiamas tik kaip tolima perkūnių, tačiau jis netiesioginiai paliečia ir Martos gyvenimą: atvyksta pabėgėliai giminės iš Madrido; su jais yra ir vienas jaunas dailininkas. Marta iš jų laukia supratimo ir moralinės paramos, tačiau karčiai apsiūvia. Kenčiodama ji per trumpą laiką subręsta, išmoksta pažinti žmones ir įgyja pasitikėjimo savimi; tuo metu baigiasi

karas ir jai pavyksta išsivaduoti — Marta išvažiuoja į Madridą tęsti studijų. Šiais brendimo, laisvės ir naujo gyvenimo motyvais romanas ir baigiasi.

Veikalo nuotaika jaunatviška, tačiau žymu autorės meninis ir emocinis subrendimas. Jos realizmas kietas ir drauge fantastiškas; riba tarp išorės ir dvasinio gyvenimo reiškinių jame yra judri ir neaiški. Nedaug kam tepavyksta svajonių pasauliui pritaikyti tokį griežtą tikrovės priežastingumą, kaip šiame romane.

Patartina šią rašytoją įsidėmėti; galimas daiktas, ji neužilgo bus pasaulinė garsenybė, taip kaip jaunas, peranksti žuvęs Alain - Fournier.

Alb. B.

• Aldona Eretaitė, prof. Juozo Ereto duktė, vis labiau reiškiasi Vokietijoje kaip teatro artistė. Prieš kurį laiką ji sėkmingai vaidino Darmstadto teatre, pereinantis metais vaidino Mannerheime, kur ir šiemet pratęsė savo sutartį.

• Petronelė Orintaitė laimėjo jaunimo literatūros premiją. Premija jai buvo paskirta Liet. Rašytojų Draugijos už jos knygą "Viltrakių vaikai". Premija buvo įteikta Chicagoje įvykusiame literatūros vakare.

Pianistas A. Kuprevičius, atvykęs iš Argentinos, savo koncertais kelia lietuvių vardą JAV-se. Jis koncertavo Chicagoje bei New Yorko Town Hall. Amerikiečių kritikai apie jį labai gerai atsiliepė laikraščiuose.

Čiurlionio ansamblis į plokšteles įdainavo 15 rinktinių lietuvių liaudies dainų.

KAS YRA CINERAMA

(atkelta iš 89 psl.)

je, kurioje dar nematomas choras ateina iš užpakalio, — ne vienas žiūrovas nesąmoningai atsisuka atgal, norėdamas to choro pažiūrėti. Kai choras praeina pro žiūrovą, garsas girdisi iš priekio.

Savo pagrinde Cinerama nėra visiškai naujas dalykas ir net ne amerikiečių išradimas. Maždaug prieš 25 metus prancūzų filmų režisierius Abel Gance buvo pagaminęs filmą "Napoleonas", visai panašiu principu. Tik anas filmas nebuvo spalvotas. Jis tarp kitko yra vienintelis filmas, rodytas Paryžiaus Operos salėje. Kodėl šis išradimas buvo užmirštas ir neturėjo pasisekimo, — neaišku. Paskutiniu laiku toje srityje daug dirbo amerikietis Fred Waller. Jo principas dar karo metu buvo pritaikytas, mokant kareivius artilerijos šaudymo. O dabar Cinerama pasirodė ir viešumoje, labai greit spūsdama įsigyti publikos pripažinimą.

Kokia Cineramos ateitis? Tuo tarpu visame pasaulyje tėra tik vienintelis teatras, kuriame Cinerama rodoma. Netrukus bus baigti įrengti tokie teatrai Detroite, Chicagoje ir pačiame Holywoode. Jų įrengimas kaštuoja nepaprastai brangiai. Šiuo metu demonstruojamas filmas yra sudėtas iš atskirų gamtos vaizdų, operos ištraukų, kelionės lėktuvu per Ameriką ir pan. Niekas dar nesiryžta gaminti ištisinio, su turiniu filmo. Ir, atrodo, kol bus prisirengta tokio filmo gamybai, Cinerama gali būti savo dienas atgyvenusi, nes paskutiniu laiku viena filmų bendrovė pradėjo sukurti filmą iš Kristaus gyve-

nimo laikų patobulintu Cineramos metodu. Šis pats naujausias dalykas vadinasi Cinema Scope. Pagal jį užtenka tik vienos kameros, vieno objektyvo, tad ir vieno prožektoriaus, bet vaizdas ekrane vistiek gaunasi platus. Tuo būdu sumažėtų išlaidos, o efektas būtų toks pat, kaip ir Cineramos.

J. B.

FILMAS BE PAVEIKSLŲ

Būna visokių keistų filmų. Vyresnieji puikiai prisimena tuos laikus, kada filmas būdavo tylus — negarsinis. Po paveikslais būtinai buvo reikalingi parašai, kurie paaiškintų žiūrovui, apie ką tie veikėjai kalbasi, dėl ko juokiasi, ar mušasi. Buvo tačiau ir išimčių. Vienas toks dar 1925 metais amerikiečių gamintas filmas "The Last Laugh" neturėjo jokių užrašų. Kitas įdomus filmas pasirodė dar perėjais metais. Tai irgi amerikiečių gamybos filmas, pavadintas "The Thief". Jis irgi negarsinis (po daugelio metų pirmas), tačiau nevisiškai. Tik jo veikėjai nesikalba, taigi nėra jokio dialogo, bet visi aplinkos garsai yra girdimi.

Dar didesnė keistenybė filmo pasaulyje yra filmas be vaizdų. Argi toks gali būti? — paklaus skeptiškas skaitytojas. Ir gali, ir buvo, — tik klausimas ar jam tikrai galima duoti filmo vardą. Prieš kurį laiką vienas vokiečių režisierius tokį filmą pagamino ir pavadino jį "Savaitgaliu". Jis filmuotas Berlyno apylinkėse. Jame yra ir turinys ir intriga, išreikšta dialogu, įvairiais garsais ir muzika. Tačiau ekrane žiūrovas nemato nė mažiausio paveiksluko. Panašu į radijo vaidinimą?

• Vid. Europos Krikščionys Demokratai kovo 13-15 dienomis buvo suvažiuavę New Yorko pirmajam savo kongresui. Kongrese dalyvavo Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, Čekoslovakijos, Vengrijos ir Jugoslavijos krikščionių demokratų atstovai. Pagrindinis kongreso šūkis buvo: "Krikščioniškoji demokratija laisvės ir teisingumo sargyboje." Vienas vakaras buvo paskirtas viešoms diskusijoms, tema "Krikščioniškoji demokratija veikloje", kuriose dalyvavo daug kviestų svečių ir didelis skaičius amerikiečių intelektualų bei įvairių universitetų ir kolegijų studentų. Diskusijoms vadovavo New Yorko Hunter kolegijos rektorius Dr. G. Shuster. Tarp pagrindinių kalbėtojų buvo: brazilas prof. Amoroso Lima, amerikiečių filosofas prof. F. McMahon ir kongrese dalyvaujančių tautų atstovai. Lietuvius atstovavo prof. Kazys Pakštas, kuris savo kalboje ypatingai pabrėžė vidurinės Europos valstybių ekonominio ir politinio susijungimo reikalmą.

• Pabaltijo studentai Amerikoje pradėjo daryti žygių įsteigti Pabaltijo Studentų Federaciją. Iš lietuvių pusės pasitarimuose dalyvauja newyorkiečiai studentai: V. Banelis, K. Kudžma ir R. Ošlapas.

PLAČIAME PASAULYJE

TARP JAUNIMO PASIDAIURIUS

CLEVELAND

Clevelando studentų ateitininkų draugovės susirinkime vasario 21 d. Alg. Iešmantas skaitė referatą apie ateitininkų principų įgyvendinimą mūsų tarpe. Jis nurodė visą eilę mūsų daromų klaidų ir patiekė visą eilę priemonių joms išvengti. Gyvose diskusijose pasiginčyta dėl referento pateiktų siūlymų sukonkrečino ir papieškota naujų veiklos ir darbo būdų. Gale aptarti einamieji reikalai.

Draugovei šiuo metu vadovauja nauja valdyba, kurios pirmininkas yra Jonas Vyšniauskas, studijuojąs John Carroll universitete Clevelande. Jam talkininkauja Nijolė Vedegytė ir Aldona Valaitytė.

Negirdėti moksleivių! Argi tiesa? Moksleiviai ateitininkai užgavėnių proga surengė savybės pasišokimą lietuvių salėje, į kurį sutraukė gražų būrelį lietuviško jaunimo. Iš savo surengto Detroito vyrų kvarteto pelno vasario 16 dienos proga moksleivių kuopa Tautos Fondui paskyrė 25 dol., tuo parodydama, kad jaunųjų lietuvių širdyse tėvynės meilė ne tik negęsta, bet smarkiau liepsnoja nei daugelio storas pinigines nešiojančių ir dideliais lietuviais (kol pas juos perk) besidedančių prekybininkų.

Clevelando ateitininkai kartu su skautais vietos lietuvių kultūrinį gyvenimą praturtino pastatydami K. Binkio "Atžalyną". Du veikalo spektakliai, sutraukę pilnutėlę salę publikos, praėjo su dideliu pasisekimu. Veikalą režisavo nepailstas kultūrininkas akt. P. Maželis. Techniškus parengimo reikalus sėkmingai tvarkė moksl. at-kų globėjas P. Balčiūnas ir Z. Dučmanas.

Vasario 16 d. proga Clevelando ateitininkai priėmė bendrą šv. Komuniją. Taip pat dalyvavo Lietuvos Vyčių surengtame šv. Kazimiero minėjime — pamaldose naujoje Panelės Nesiliaujančios Pagalbos Marijos bažnyčioje ir pusryčiuose lietuvių salėje. Gavėnios proga iš Chicagos atvykęs tėvas Kidykas, S. J. turėjo du pasikal-

bėjimus su jaunimu religinėmis temomis. Į juos atsilankė ir daug vyresniųjų.

Trumpai

Clevelando Lietuvių Studentų Sąjungos skyrius vasario 22 d. susirinkime išsirinko naują valdybą: Pr. Joga — pirmininkas, ir nariai Vladas Gylis, Steponas Matusevičius, Remigijus Vizgirda ir Arvydas Barzdukas. Taip pat Clevelando aukštosiose mokyklose studijuojąs lietuviškas jaunimas Vasario šešioliktosios proga įvykusiame bendrame minėjime priėmė rezoliuciją, kuria kreiptasi į laisvojo pasaulio studentiją prašant remti jų tėvynės laisvės kovą. Džiugu pastebėti, kad jau didelis Clevelando lietuviškojo jaunimo būrys studijuoja.

Clevelando skautai gražų vasario 16 minėjimą jaunimui surengė vas. 22 d. Po iškilmingos tunto sueigos meninėje dalyje parodytas montažas "Lietuvos kelias į laisvę."

a. v.

Detroitas, Mich.

Vasario mėn. 1 d. Detroito ateitininkai surengė šventojo Lietuvos Karaliaus Kazimiero minėjimą. Sendraugiai, studentai ir moksleiviai, susirinkę lietuvių mokyklos patalpose, išklaušė Jono Degučio paskaitos apie šv. Kazimierą. J. Polikaitis ir Pr.

Zaranka gražiai paskaitė ištrauką iš šventojo pasikalbėjimo su savo tarnu apie Lietuvą. Susirinkusiųjų dideliame pasitenkinimui jų tarpan atsilankė visų gerbiamas šv. Antano parap. klebonas kun. dr. J. Bareišis. Su giliu dėkingumu išklaudyta jo gražūs žodžiai ir linkėjimai. Kun. Simanavičius paskaitė maldele į šv. Kazimierą, ir giesmė "Marija, Marija..." minėjimas buvo užbaigtas.

Stud. at-kų susirinkimas. Sausio mėn. 4 d. Polikaičių bute įvykusiame susirinkime, senajai valdybai pasitraukus iš pareigų, išrinkta nauja, kuri pareigomis pasiskirstė šitaip: pirm. — P. Zaranka, sekr. — N. Cirtautaitė, ir ižd. — B. Nevarauskas.

Po susirinkimo, per stud. A. Jasaitę gavus pakvietimą, visi stud. at-kai nuvyko į International Institute, kur jaukioje ir puošnioje salėje lietuvių katalikiškas jaunimas buvo suruošęs savo pobūvį. Gerokai pavėlavusius svečius vaišingi šeimininkai pavaišino kava ir užkandžiais. Turėta progos pamatyti lietuvių tautinius šokius, žaidimus, pasiklausyta dainų, kurioms ir mūsiškiai bandė pritarti. Vakaras praėjo jaukioje ir draugiškoje nuotaikoje, besilinksminant dviejų bendro likimo tautų katalikiškam jaunimui.

Įdomu pažymėti tai, kad šios salės sienose įrengtuose languose visos tautybės turi savo skyrelius su išstatytais tautiniais eksponatais; jų tarpe savo vietą turi ir lietuvių puošnus kampelis.

Meno vakaras. Sausio mėn. 11 d. ruoštas vakaras praėjo su netikėtu pasisekimu. Programoje be kitko buvo pagerbtas rašytojas laureatas Jurgis Gliūda, didžiam detroitieškių pasididžiavimui antrą kartą laimėjęs "Draugo" literatūros premiją už romaną "Ora pro nobis".

Moksleivių ateitininkų Chicagoje surengto koncerto programos dalyviai: rašyt. J. Jankus, solistė F. Bičkienė, akt. V. Žukauskas, rašyt. A. Baronas, muz. Kučiūnas ir solistas Vaznelis

Nuotr. Bal. Brazdžionio

Kovo mėn. 15 d., Šv. Antano parap. pasibaigus misijoms, kurias vedė Tėvas J. Borevičius, S. J. iš Chicagos, stud. at-kai sušaukė susirinkimą, kurio tikslas buvo valandėlę pasidžiaugti savo tarpe su SAS Dvasios Vadu.

Agnutė Jasaitytė, studijuojanti Mary Grove kolegijoje, savo iniciatyva suruošė šioje mokykloje lietuviškos tautodailės parodėlę, kuri sukėlė didelį susidomėjimą amerikiečių seselių ir studentų tarpe. Ši nenuilstanti ateitininkė, šalia studijų, kurias žada baigti šį pavasarį, ne tik aktyviai dalyvauja at-kų veikime, bet išnaudoja visas progas reprezentuoti amerikiečių tarpe lietuvių tautą. Viena proga jau yra kalbėjusi ir per televiziją.

A. Alkevičiūtė

New Yorkas, N. Y.

Kovo mėn. 6 d. Brooklyno ateitininkų ramovėje stud. at-kai turėjo savo susirinkimą, kurin atsilankė ir dideli jaunimo mėgėjai bei bičiuliai kun. V. Dabušis ir "Ateities" redaktorius P. Jurkus. Susirinkimo programoje svarbiausiu punktu buvo P. Jurkaus ir stud. J. Baužinsko referatai apie senąsias at-kų korporacijas — draugijas "Satriją" ir "Grandį". Šie referatai — pranešimai turėjo dvejopą tikslą: supažindinti jaunąją studentiją su dar nepr. Lietuvoje sukurtais ateitininkiškais korporacijomis, jų tradicijomis, tikslais ir šūkais, ir išnagrinėti sąlygų padiktuotą klausimą — ar tokių korporacijų atkūrimas įmanomas, ir ar jų veikla galėtų būti pilnai išvystyta. Iš karštų diskusijų, kurias koordinuoti padėjo senieji minėtų korporacijų pionieriai, paaiškėjo bendra tendencija ir noras atgaivinti jei ne visiškai tokio paties pobūdžio, tai nors tų pačių tikslų draugijas, kurios, pritaikytos pagal dabarties sąlygas, jungtų vienodų interesų stud. at-kus.

New Yorko stud. at-kų draugovei vadovauja nauja valdyba, pirm., — Žibutė Daugėlaitė, vicepirm. — Gražvydas Botyrius, sekret. — Danutė Stasiukynaitė, išd. — A. Pupius.

Vasario mėn. New Yorkiečiai stud. at-kai surengė ekskursiją apžiūrėti Jungt. Tautų pastato New Yorke. Nors tą dieną jokių posėdžių neteko išgirsti, tačiau pats pastatas, kurį su įdomiais paaiškinimais aprodė tam tikslui skirtas vadovas, visiems atsilankiusiems padarė didelį įspūdį.

Kp.

Windsoras, Ont., Kanada

Nauja valdyba. Š. m. vasario mėn. įvykusiame Windscro Vyr. At-kų kuopos susirinkime buvo išrinkta nauja valdyba šios sudėties: Jonas Urbanas — pirm., Vytautas Barisas — vicepirm., Marija Čiuprinskaitė — sekret., ir Mindaugas Banionis — išd.

Šv. Kazimiero minėjimas. Kovo mėn. 8. Windsoro Vyr. At-kų kuopa šventė Lietuvos Globėjo šv. Kazimiero šventę. Po pamaldų ir bendros šv. Komunijos tėvynės išlaisvinimo intencija, turėjome bendrus pietus, kuriuose dalyvavo vietos ir apylinkių svečiai. Jų tarpe P. L. B. Kanados Centro V-bos pirm. J. Matulionis, Federacijos Tarybos narys prof. dr. P. Padalskis, dr. J. Pikūnas, inž. Čekus ir kt.

Oficialioje minėjimo dalyje po Vyt. Bariso įžangos žodžio ir giesmės "Marija, Marija" kuopos dvasios vadas kun. Danielius kalbėjo apie šv. Kazimierą ir jo šventumo ypatybes. Svečias iš Toronto J. Matulionis ugingais žodžiais ir mintimis visus ragino ryžtingiau kovoti ir aukotis, kad mūsų tėvų žemė būtų vėl laisva.

Po Vyt. Simanavičiaus ir E. Barišenės deklamacijų minėjimas buvo užbaigtas Tautos Himnu.

M. Čiuprinskaitė

Sporto pamoka Dieprolzo lietuvių gimnazijoje. švenčių metu ir artėjant vasaros atostogoms, prisiminkime savo draugus, kurie gyvena daug menkesnėse sąlygose nei mes

— Tėvas Tomas Žiūraitis išrinktas Lietuvių žurnalistų Sąjungos New Yorko skyriaus pirmininku.

— Jonas Spurgis, ištarnavęs du metu JAV kariuomenėje ir Korėjos fronte vieną kartą sužeistas, neseniai grįžo į Chicago.

— Danutė Stankaitytė gražiai reiškiiasi Chicagoje savo balsu. Kovo 15 d. įvykusiame "Dainavos" koncerte ji kartu su sol. Baranausku dainavo solo partijas.

— Pranas Naujokaitis pakviestas į jūrą komisiją trečiajame "Draugo" romano konkurse.

— Vincas Šmulskštys neseniai išrinktas Waterburio ateitininkų kuopos pirmininku.

— Rožė Šomkaitė, studijuojanti farmaciją šv. Jono U-to Farmacijos Kolegijoje, pereiną semestrą užbaigė 20 geriausių studentų tarpe.

— Dr. Gediminas Grinevičius ir Dr. J. Karvelis išlaikė valstybinius medicinos egzaminus ir gavo teisę verstis gydytojo praktika.

— Dr. Albinas Šmulskštys taip pat gavo teisę verstis gydytojo praktika Illinois valstybėje.

• **Henrikas Nagys** pradėjo dėstyti lietuvių literatūros istoriją prie Montrealio universiteto įsteigtuose Baltologijos kursuose.

• **Liūdna 10 metų sukaktis** neseniai suėjo nuo tos atmintinosios 1943 metų kovo 16 dienos, kada vokiečiai, atsižvelgdami lietuviams už mobilizacijos potvarkio nevykdymą, suėmė 46 lietuvių intelektualų atstovus ir išvežė juos į Stutthofio koncentracijos stovyklą. Per pirmąsias porą savaičių nežmoniškose sąlygose žuvo devyni. Kitus po didelių vargų išlaisvino priartėjęs karo galas, tačiau daugelis iš jų nebeišlaikė ir mirė vos tik pasiekę laisvę. Stutthofio kankinių kančias vaizdžiai yra aprašę savo knygose du to likimo dalyviai: prof. St. Yla "Žmonėse ir žvėryse" ir A. Gervydas "Už spygliuotų vielų".

J. Kizys, vyr. "XX Century Fox" filmininkas, su Eisenhoweriu važinėjęs po Ameriką, nufilmavo dabartinio JAV prezidento inauguraciją. Tos jo filmos rodomos viso pasaulio kinuose.

• **Dr. Vytautas Balčiūnas**, gilinęs savo teologines studijas Popiežiškajame Gregorianumo universitete Romoje, parašė disertaciją teologijos daktaro vardui gauti. Jo disertacija gvildena visuotiną pašaukimą į krikščioniškąjį tobulumą pagal šv. Pranciškų Salezietį ir sudaro 172 puslapių knygą.

Administracijos žodis!

I visus "Ateities" skaitytojus

Administracija dar kartą prašo visus skaitytojus nedelsiant atsiteisti senas skolas, o taip pat galimai greičiau užsimokėti prenumeratą už šius 1953 metus.

Visus "Ateities" skaitytojus ir platintojus labai prašome nepamiršti pasiūlyti "Ateitį" užsisakyti savo draugui, jei jis dar jos neskaityto.

Visos ateitininkų vietovės jau dabar turi nustatyti aiškią datą, kada bus jų suruoštas parengimas "Ateities" reikalams.

Administracijai labai nemalonu, kai "Ateitis" grįžta. Tokių atsitikimų pasitaiko dabar nepaprastai daug, vienok būtų dar geriau, jei mes neulauktume atgal grįžtančių nei vieno numerio. Tas įvyks tuomet, jei kiekvienas skaitytojas, pakeitęs gyvenamą vietą, naują adresą tučtuojau praneš administracijai.

Taip pat dar kartą primename, jei kas norėtų papildyti "Ateities" komplektus, galimai greičiau tepraneša administracijai trūkstamus numerius, priimsime. Administracijoje trūksta 1950 metų Nr. 1 ir 7 ir 1951 metų Nr. 1. Jei pas Gerb. Platintojus šių numerių būtų likę, prašome grąžinti administracijai.

Nepamirškite, kad nuo kiekvieno ateitininkiško parengimo, nežiūrint kuriems tikslams jis daromas, "Ateities" reikalams turi būti skiriamas 20%. Tokius nutarimus yra padaręs visų sąjungų c. valdybos.

"Ateities" skaitytojams užsieniuose.

Už JAV ir Kanados ribų gyvenantieji "Ateities" skaitytojai prašomi už "Ateitį" atsiskaityti vietos valiuta 3-jų JAV dolerių sumai su šiais atstovais:

ARGENTINOJE — Kun. Pr. Garšva, Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires.

AUSTRALIJOJE — Kun. P. Jatulis, Archbishop's House, West Terrace, Adelaide arba Vyt. Čižauskas, 66 Grosvenor St., Moonee Pond, Melbourne.

ANGLIJOJE — Kun. J. Kuzmickis, 21 Ann Place, Little Horton, Bradford Yorks arba kun. J. Steponaitis, St. Patrik, s, Widnes, Lancs.

BRAZILIJOJE — Kun. P. Ragažinskas, Caixa Postal 4113, São Paulo

KOLUMBIJOJE — Kun. M. Tamošiūnas, Colegio Salesiano "El Eufragio", Medellin arba kun. N. Saldukas, Ibaguë, apartado national 28.

VENEZUELOJ — Kun. A. Sabaliauskas, Colegio Salesiano, apartado 369, Caracas.

Kiti "Ateities" atstovai bei platintojai:

Kun. P. Girčius, (23) DIEPHOLZ, Lager B., Flugplatz, Germany

Jer. Pleinys, 113 Cannon St., HAMILTON, Ont., Canada

K. Ašoklis — "Tėviškės žiburių" knygynas, 941 Dundas St., TORONTO, Ont., Canada.

Nauji "Ateities" Garbės Prenumeratoriai 1953 m.

1. Stasys ir Irena Eitavičiai, Brockton, Mass.
2. Kun. Jon. Gasiūnas, Mt. Vernon, Ill.
3. Kun. dr. Ant. Juška, Chicago, Ill.
4. Kun. Jul. Korsakas, Carson City, Mich.
5. Kun. Vac. Martinkus, Providence, R. I.
6. Vyt. Matikiūnas, Chicago, Ill.
7. Kun. Ant. Račkauskas, Brooklyn, N. Y.
8. Kun. K. A. Vasys, Worcester, Mass.

Detroito Ateitininkų Studentų Draugovė

Iš rugsėjo 1953 m. sausio 18 d. koncerto pelno "Ateities" reikalams atsiuntė 15.00 dol.

Nuoširdžiai dėkojame

Administracija

V. Aušretas — 203 Gilmour Ave., TORONTO, Ont., CANADA.

M. Laupinaitis — Caixa Postal 118, São Paulo, Brazil.

J. Urbonas — 575 Giles Blvd., W., WINDSOR, Ont., Canada.

K. Bradūnas — 1127 Bayard St., Baltimore 23, Md.

Bal. Brazdžionis — 2421 W. 45th St., Chicago 32, Ill.

J. Čyvas — 306 E. Main St., Amsterdam N. Y.

J. Degutis — 6668 Southern Ave., Detroit 10, Mich.

V. Rocevičius — 1319 E. 89 St., Cleveland 6, Ohio.

"Spaudos Kioskas" — 377 Willibroard St., VERDUN-MONTREAL, Que, Canada.

A. Valavičius — 5827 So. Claremont Ave., Chicago 36, Ill.

M. Zablockis — 3322 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

MINTI MIKLINK

UŽDAVINYS Nr. 10

Vertinamas 3 taškais.

Tėvas sūnui vasaros pradžioje įsakė saugoti 10 paukščių lizdų, kuriuos paukščiai buvo susukę tėvo sode. Už kiekvieną išsaugotą lizdą tėvas sūnui pažadėjo 3 litus, gi už kiekvieną neišsaugotą lizdą jaunuolis tėvui turėjo duoti 5 litus. Kiek lizdų jaunuolis išsaugojo, jei, rudeniui atėjus, tėvas jam davė 22 litus?

UŽDAVINYS Nr. 11

Vertinamas 2 taškais.

Praeivis, matydamas didelę galvijų bandą, paklausė piemenį, kiek jis turįs karvių. Piemuos atsakė:

— Jei prie ketvirtadalio bandos pridėčiau 1/5 ir prie to skaičiaus pridėčiau 1/6 tos pačios bandos, turėčiau 37 karves. — Kiek bandoje buvo karvių?

UŽDAVINYS Nr. 12

Vertinamas 1 tašku.

Mįslė: Be kojų, be rankų duris varsto.

Ateities Nr. 2 tilpusių uždavinių atsakymai.

Nr. 4 pridėjus 2 gausime 2222222222.

Nr. 5. Iš 5 l. indo, įpylę tris litrus į 3 l. indą, gausime 2 litrus, kuriuos įpilsime į 8 l. indą. Tą procesą dar kartą pakartoję, 8 l. inde gausime 4 litrus. Iš tų 4 litrų pripylę 3 l. indą, gausime 1 litro likutį.

Nr. 6 — Kelias.

